

**DODATAK RADU „USPOREDBA JEZIKA HOMILIJA I NOVOZAVJETNIH
TEKSTOVA U GLAGOLJIČKOJ, ĆIRILIČKOJ I LATINIČKOJ *POSTILA*“¹**

U dodatku se nalazi analizirani tekst – Prva nedjelja po Svetom Trojstvu: Luka 16, 3-31.

glagoljički NT: 107B [234]-108A [235]

ćirilički NT: 112B [252]-113A [253]

A gl. *Postila*: 100v-101v

B ćir. *Postila*: F2r (111r-112r) 101r-102r

C lat. *Postila*: [643]-[644]

gl. *Postila* 100v

NEDELSKIH EVANGELIOV, (100v)

PRVA² NEDĚLA³ PO SVE=

toi⁴ Troici, pripovida se⁵ Evangelie⁶, od' toga

---

¹ Načela prijepisa glagoljičkoga, ćiriličkoga i latiničkoga teksta *Postile* temelje se na združivanju transliteracijskih i transkripcijskih pravila, u omjeru primjenjivanom na starijim kritičkim izdanjima projekta *Jezik izdanja hrvatske protestantske tiskare u kontekstu književnojezičnih smjernica XVI. stoljeća* (usp. Žagar 2013: 487-497). Slovo *e* s početka riječi, odnosno iza štapića prenosi se kao *je*, a tako se prenosi i dijakritičkom crticom natpisano *e*. Čuva se poseban znak za glagoljsko *đerv* (*ǰ*). Kada je monografskim znakom, natpisanim slovom *e*, *jatom*, jerovskim znakom ili kojim drugim sredstvom označena palatalnost glasova *l* i *n*, ona se bilježi i u latiničkome prijepisu (*lj*, *nj*). Dijakritičkim točkicama natpisano slovo *šta* obilježeno je kurzivom, ali razlika između apostrofa kojim se prenosi štapić, odnosno crtica / titla (primjerice za označavanje slogotvornih *r* i *l*) ovdje se nije sačuvala na način predstavljen u prijepisu *Novog testamenta* i *Artikula* (usp. Ceković 2016: 44-45). Drugim riječima, važno nam je bilo univerzalnim znakom (') zabilježiti uporabu jerovskih znakova koja odražava tradicionalnu glagoljašku pismenost. Sve one *nove* funkcije apostrofa, svojstvene protestantskim tekstovima, zabilježene su na drugačiji način (npr. natpisano slovo *jat* za izgovor *ja*, natpisano *n* za *nj* i dr.). Sačuvano je transliteracijsko razlikovanje dvaju ćiriličkih znakova za nekadašnji poluglas: znak ' na mjestu titla, odnosno ь na mjestu *jera*. Latiničkim znakom *ě* zabilježena je uporaba staroslavenskog *jata*, ali su pozicije na kojima se *jat* čita kao *ja* u prijepisu tako i zabilježene: npr. *pros'jaka* : *pros'jaka*; *želi'jaše* : *želi'jaše* : *želiaše*.

Prijepis latiničke *Postile* temelji na transkripcijskim načelima kakva su se uvriježila u pripremanju prijepisa povijesnih hrvatskih latiničkih izdanja: *y*, *i* = *j* (*yunoŕffe*, *naivechega*, *razboinik*), *ly* (*li*), *ll* = *lj* (*dubaŕyem*, *lludim*, *Rimllanom*), *ny* (*ni*), *n'* = *nj* (*mnanya*, *danaŕsne*), *ch* = *ć* (*opcheno*), *cz* = *c* (*kaplliczu*), *ts* = *č* (*tslovika*), *ŕ3*, *sz* = *s* (*dofŕtoino*, *szlovom*), *ff*, *ŕs*, *ss* = *š* (*ŕliffati*, *danaŕsne*, *ssto*), *s* = *ž* (*darsati*) itd.

² prva] C parva

³ NEDĚLA] B nedela; C nedilja

⁴ svetoj] C om.

⁵ pripovida se] C om.

⁶ Evangelie] B evangelje; C evanjelie

nemilostivoga Bogatoga nevernoga mu=
ža, i od⁷ ovoga uBoga vernoga
prosjaka Lazara⁸.

LUK(A). 16. KAP(ITUL)

Čovik

---

⁷ od] B od]

⁸ od (...) Lazara] C om.

Čovik⁹ niki biše bo-
 gat¹⁰, i odivaše se
 va Purpuru¹¹, i v du-
 balje¹², i jidiše¹³
 svaki¹⁴ dan¹⁵ prepleme-
 nito¹⁶, I biše niki pro-
 sijak imenom' Lazar¹⁷,
 koi ležaše pri vra-
 tēh¹⁸ njegovih' pun¹⁹ ran': i želijaše²⁰ nasititi se
 m'rv'²¹ ko'je padahu od²² stola onoga²³ Bogatca, a²⁴
 nitkore mu ne dadiše²⁵. Da i psi prihajahu, tere
 lizahu rane njegove. i zgodi se²⁶, da umre pros-
 jak²⁷, i ponesen²⁸ bē²⁹ od' Angelov' u krilo Abraamovo.
 Umrē³⁰ takoe³¹ i bogatac³², i zakopan³³ bē³⁴, i buduć³⁵

---

⁹ Čovik] BC človik

¹⁰ bogat] B bogatъ

¹¹ va Purpuru] C purpuirom

¹² v dubalje] C dubaljem

¹³ jidiše] B jadiše

¹⁴ svaki] C vsaki

¹⁵ dan] B danъ

¹⁶ preplemenito] B pl'emenito; C obilno

¹⁷ Lazar] B Lazarъ

¹⁸ vratēh] B vratēhъ; C vratih

¹⁹ pun] B punъ

²⁰ želijaše] C želiaše

²¹ m'rv'] C marf

²² od'] B ot

²³ onoga] B toga

²⁴ a] C i

²⁵ ne dadiše] B ne nadiše (t. p.); C ne davaše

²⁶ zgodi se] C učinjeno bi

²⁷ pros'jak] B prosjakъ

²⁸ ponesen] B ponesenъ

²⁹ bē] C bi

³⁰ Umrē] C umri

³¹ takoe] C takoje

³² bogatac] B bogatacъ; C bogati

³³ zakopan] B zakopanъ

³⁴ bē] C bi

³⁵ buduć] B budućъ

v' mukah' u Paklu, uzdvignuvši³⁶ oči svoii³⁷: I
vidi Abraama izdaleka, i Lazara u krilu nje-
govu. I zavapivši reče: Otče Abraame pomi-
lui mene, i pošli³⁸ lazara da umoči³⁹ krai⁴⁰ prsta⁴¹
svoga u vodu, i da prohladi jazik' moi, ere⁴² mu-
čen⁴³ esam⁴⁴ va ovom' plamenu⁴⁵, i reče⁴⁶ Abraam: Sinu
spomeni se da si priel⁴⁷ dobra tvoja⁴⁸ u životu tvoem⁴⁹,
a Lazar' takoe⁵⁰ zala, a sada se on⁵¹ veseli, a
ti se mučiš: I svrhu⁵² ovih', me'ju nami, i vami
propast⁵³ velika utvrjena⁵⁴ est⁵⁵, tako da oni koi⁵⁶ ho-
te ot⁵⁷ ovuda k vam' poiti ne mogu, ni od' onuda
simo⁵⁸ priti ne mogu: I reče Bogatac⁵⁹, da⁶⁰ molju te
c ij Otče,

gl. Postila 101v

NEDELSKIH EVANGELIOV, (101v)

---

³⁶ uzdvignuvši] C dvignuvši
³⁷ svoii] C svoje
³⁸ pošli] C pošlji
³⁹ umoči] BC omoči
⁴⁰ krai] B k'rai
⁴¹ prsta] B p'rsta
⁴² ere] C jere
⁴³ mučen] B mučєнь
⁴⁴ esam'] B jesamь; C jesam
⁴⁵ plamenu] C plamiku
⁴⁶ reče] C reče njemu
⁴⁷ priel] B prielь
⁴⁸ tvoja] C om.
⁴⁹ tvoem] B tvoemь; C tvojem
⁵⁰ takoe] C takoje
⁵¹ on] B onь
⁵² svrhu] B sv'rhu; C svarhu
⁵³ propast] B propastь
⁵⁴ utvr'ena] C utvarjena
⁵⁵ est] B jestь; C jest
⁵⁶ koi] C ki
⁵⁷ ot] B otь; C od
⁵⁸ simo] C simo priko
⁵⁹ Bogatac] B Bogatacь; C om.
⁶⁰ da] C zato

Otče, pošali⁶¹ njega va⁶² dom⁶³ Otca moga, imam bo
pet' Bratov⁶⁴, neka da im⁶⁵ svidokue⁶⁶, da i oni
ne pridu va ovo mēsto⁶⁷ od' muk⁶⁸: Reče⁶⁹ njemu Abra-
am⁷⁰. Ima'ju Moiseja i Proroke, neka te iste⁷¹ pos-
luša'ju. A on⁷² reče: Ne Otče Abraame, da ako bi
tko⁷³ od' m'rtvih⁷⁴ pošal⁷⁵ k njim' činili bi pokoru. Re-
če tada njemu, Ako Moiseja, ni Proroke ne pos-
lušaju, ni ako tko⁷⁶ od' m'rtvih⁷⁷ usk'rsne⁷⁸, ne hote
vêrovati⁷⁹.

---

⁶¹ pošali] C pošalji

⁶² va] C v

⁶³ dom] B domъ

⁶⁴ Bratov] B bratovъ

⁶⁵ im'] C jim

⁶⁶ svidokue] C svidokuje

⁶⁷ mēsto] C misto

⁶⁸ muk] B mukъ

⁶⁹ reče] C i reče

⁷⁰ abraam] B abraamъ

⁷¹ te iste] C njih

⁷² on] B онъ

⁷³ tko] C kto

⁷⁴ m'rtvih'] C martvih

⁷⁵ pošal] B pošalъ

⁷⁶ tko] C ki

⁷⁷ m'rtvih'] C martvih

⁷⁸ usk'rsne] C bi uskarsnul

⁷⁹ vêrovati] C virovati

TEKST PROPOVJEDI

TEKST GLAGOLJSKE POSTILE

str. 101v-103r

ćir. *Postila* 112r (f3r-f4v) – USPOREDBA

lat. *Postila* 645-658 => POSEBAN TEKST

NEDELSKIH EVANGELIOV, (101v)

Ovoga Evangelia Nauci Utišenija.

1.
V raskošah⁸⁰ i
v slasteh⁸¹
življenja,
v blagu,
u gospos-
tvê, ne stooi
prava dobrotâ,
i v naivećoi
nevoli, nesrići
uboštvu, u bo-
lezni takoe ne
stoi nesrićan
est koi pravo ne
verue. Srićan
paki je(st) ki pravu
veru ima i se
po noi⁸² d'rži i
nosi.

VA tom⁸³ današnjem⁸⁴ Evangeli'ju, imamo do-
sta lèpih' prudnih' naukov⁸⁵, i utêšenja⁸⁶,
naiprvo se iz⁸⁷ njega učimo, da ljudi, koi su na o-
vom⁸⁸ svitu bogati, velika Gospoda, v' krasnih'

---

⁸⁰ raskošah] raskošahъ

⁸¹ slasteh] slastehъ

⁸² noi] njoj

⁸³ tom] tomъ

⁸⁴ današnjem] današnjemъ

⁸⁵ naukov] naukovъ

⁸⁶ utêšenja] utêšenja

⁸⁷ iz] izъ

⁸⁸ ovom] ovomъ

svitah' hode, vazda dobro jêdu⁸⁹, pi'ju i ve-
seli jesu da cić' toga⁹⁰ nisu sveti, bogu dra-
gi, srićni i spaseni: i da ubozi, betežni, za-
vrženi i nevolni⁹¹ na ovom' svitu, nisu takoje za-
to od⁹² Boga zapućeni i veće od drugih⁹³ nesreć-
ni, kako veći dêl⁹⁴ ljudi mnidu i d'rže. Začto
bogatih⁹⁵ dobro vrime i veselje⁹⁶ ovoga svita, i
ubozih⁹⁷ nevole⁹⁸ žalost⁹⁹, uboštvu i betegi kratko
trpe¹⁰⁰, brzo i vreda preminu i promene se. Kako ovde
od¹⁰¹ rakoš¹⁰² i naslajen'ê¹⁰³ ovoga Bogaca¹⁰⁴, i toga ubo-
ga nevole¹⁰⁵ slišimo, i ošće sad' povsuda i svaki
dan'

gl. Postila 102r

KRATKO TLMAČENE. (102r)

dan' vidimo i slišimo. Dokle 'e¹⁰⁶ ov' Bogati
živ' bil', on' sam' i drugi ljudi mnjahu da 'e¹⁰⁷
Bogu drag' i ugodan¹⁰⁸, srićan¹⁰⁹, njegove riči sve
dobro stoje. Lazara paki imiahu za grišnika za

---

⁸⁹ jêdu] jadu
⁹⁰ cić' toga] radi toga
⁹¹ nevolni] C nevoljni
⁹² od] odъ
⁹³ od drugih] odъ drugihъ
⁹⁴ dêl] dêль
⁹⁵ bogatih] bogatihъ
⁹⁶ veselje] veselъje
⁹⁷ ubozih] ubozihъ
⁹⁸ nevole] nevolje
⁹⁹ žalost] žalostъ
¹⁰⁰ trpe] t'rpe
¹⁰¹ od] odъ
¹⁰² Corr. rakoš] raskošъ
¹⁰³ naslajen'ê] naslajenja
¹⁰⁴ Bogaca] Bogatca
¹⁰⁵ nevole] nevolje
¹⁰⁶ 'e] jestъ
¹⁰⁷ 'e] jestъ
¹⁰⁸ ugodan] ugodanъ
¹⁰⁹ srićan] srićanъ

nesrićna i nevolna¹¹⁰. IS(U)H(RS)T paki drugako sudi i govori, da Lazar¹¹¹, zato ki biše, Abraamov¹¹² Sin¹¹³, to est¹¹⁴, ki pravu veru va IS(U)H(RST)A imiaše, i sva-koga dobra suprot' Bogu i stanovite pomoći na smrti¹¹⁵ se 'e¹¹⁶ ufal¹¹⁷ i nadjal¹¹⁸, volno trpežljivo¹¹⁹, u-boštvo, bolezan' i sramotu od' ljudi trpi¹²⁰. Kad' umre, tada se 'e¹²¹ stoprv¹²² videlo, da on' ni bil¹²³ nesrićan¹²⁴, ni zavržen¹²⁵ ot¹²⁶ Boga, nego Bogu drag' i srićan', jere duša njegova bila 'e nesena va-sveti rai. A toga bogatoga duša i tilo (za-to da svetomu Pismu, Moise'ju e¹²⁷ Prorokom ne¹²⁸ ve-roval', z ubozimi od' svoga blaga ništar¹²⁹ ni podilil¹³⁰) ima veliku muku u paklu va vêki trpe-ti¹³¹. Zato svaki gledati ima, ki hoće srećan¹³² Bogu drag' i spasen' biti, da se iz¹³³ svetoga Pisma, pravu veru nauči. I ako njemu Bog¹³⁴ bla-go ili imenje¹³⁵ da i posudi, da istoga sam'

---

¹¹⁰ nevolna] nevoljna

¹¹¹ Lazar] Lazarъ

¹¹² Abraamov] Abraamovъ

¹¹³ Sin] sinъ

¹¹⁴ est] jestъ

¹¹⁵ smrti] sm'rti

¹¹⁶ 'e] jestъ

¹¹⁷ ufal] ufalъ

¹¹⁸ nadjal] nadjalъ

¹¹⁹ trpežljivo] t'rpežljivo

¹²⁰ trpi] t'rpi

¹²¹ 'e] jestъ

¹²² stoprv'] stop'rvъ

¹²³ bil] bilъ

¹²⁴ nesrićan] nesrićanъ

¹²⁵ zavržen'] zav'ržen'

¹²⁶ ot] otъ

¹²⁷ e] i

¹²⁸ ne] ni

¹²⁹ ništar] ništarъ

¹³⁰ podilil] podililъ

¹³¹ trpeti] tьrpeti

¹³² srećan] srećanъ

¹³³ iz] izъ

¹³⁴ bog] bogъ

¹³⁵ imenje] imenъje

neprudno i svojim¹³⁶ zalim' poželenjem' nima strati-
ti, nego z ovim¹³⁷, svomu isk'rnjemu¹³⁸ pomagati, ako
est¹³⁹ paki ubog¹⁴⁰, bolan' i nevolan¹⁴¹, da on¹⁴² va ova-
kovich' nevolah¹⁴³ suprot¹⁴⁴ Bogu ne prigovara i nima

---

¹³⁶ svoim] svoimъ

¹³⁷ ovim] ovimъ

¹³⁸ isk'rnjemu] isk'rdnjemu

¹³⁹ est] jestъ

¹⁴⁰ ubog] ubogъ

¹⁴¹ nevolan] nevoljanъ

¹⁴² on] onъ

¹⁴³ nevolah] nevoljahъ

¹⁴⁴ suprot] suprotъ

m'rmrati¹⁴⁵, nego da ovo sve volno trpi¹⁴⁶, da 'e¹⁴⁷ po-
koran¹⁴⁸ Bogu ufa'jući se na n'. Bog¹⁴⁹ neće ga na sm'r'ti

c iij ostaviti,

gl. *Postila* 102v

NEDELSKIH EVANGELIOV. (102v)

ostaviti, nego mu hoće dati po ovom¹⁵⁰ životu ži-
vot¹⁵¹ vèčni radi IS(U)H(RST)A, AMEN.

2.

Spomin, Misse,
Vigilie, kadi-
lo, kropilo,
sviće, m'rtvim
ništar ne poma-
ga'ju. Svaki
gledai dokle
e(st) živ da pravo
verue¹⁵² i služi
Bogu. Svaka
duša e(st) sada
u paklu ili v ra-
'ju. Ovdê¹⁵³ imamo
do sudnega
dneva osta-
ti. Svetomu
Pismu ima se
verovati, a

---

¹⁴⁵ m'rmrati] m'rm'rati

¹⁴⁶ volno trpi] voljno t'rpi

¹⁴⁷ 'e] jestь

¹⁴⁸ pokoran] pokoranь

¹⁴⁹ bog] bogь

¹⁵⁰ ovom] ovomь

¹⁵¹ život] životь

¹⁵² verue] veruje

¹⁵³ Ovdê] ovde

ne lažnivim, i
kingodire pri-
kazanam.

Ovo Evangelie¹⁵⁴ nas' takoje uči i krêpi, da
kad' člověk¹⁵⁵ umre, cêlo sa vsima ne pogine, ka-
ko živina ili skoti, i drugo po zem(a)lsko živo stvo-
renje¹⁵⁶, nego da njegova duša živa ostane, i bu-
de on' hip' postavljena v rai ili u pakal', ovde
ima takoje po sudn'êm' dnevom' s tilom' zajedno
va veki prebivati. I nijedna rič' ne more dušam'
u paklu veće pomagati: zašto Gospodin Bog¹⁵⁷ e(st')
me'ju zabranimi prokletimi¹⁵⁸ jednu globoko¹⁵⁹ propast'
ili êamu¹⁶⁰ postavil', da jedan' k' drugomu priti ne
more. Od vic¹⁶¹ ili Purgatoria ovdê, ni drugdê
IS(U)H(RS)T ni sveto Pismo ništar' ne govori: vice ili
Purgatorii D'êval' ž njegovimi slugami hin-
benimi i z lažnjivimi fratri i Popi zmislili
jesu: Zato svaki čini pravu pokoru za vrime do-
kle est¹⁶² zdrav' živ¹⁶³ i pri razumu, ostavi se
od¹⁶⁴ zla¹⁶⁵, čini dobro, pristupi k pravoi veri, slu-
ži pravo Bogu, d'rži svoi stan' i živlenie¹⁶⁶ po
Božjei voli¹⁶⁷ i zapovidah', zazivai vazda Bo-
ga, ljubi svoga isk'rnega¹⁶⁸, budi volan¹⁶⁹ i trpe-
žliv¹⁷⁰ u nevolah¹⁷¹ prvo¹⁷² nego umre. Po sm'rti sta-

---

¹⁵⁴ Evangelie] evangelje

¹⁵⁵ člověk] člověk

¹⁵⁶ stvorenje] stvorenje

¹⁵⁷ Gospodin Bog] Gospodinъ Богъ

¹⁵⁸ prokletimi] prokletimi

¹⁵⁹ Corr. globoku

¹⁶⁰ êamu] jamu

¹⁶¹ Od vic] Oдь vicъ

¹⁶² est] jestъ

¹⁶³ živ] živъ

¹⁶⁴ od] oдь

¹⁶⁵ zla] zъla

¹⁶⁶ živlenie] življenije

¹⁶⁷ voli] volji

¹⁶⁸ isk'rnega] isk'rdnega

¹⁶⁹ volan'] voljanъ

¹⁷⁰ trpežliv'] t'rpežljivъ

¹⁷¹ nevolah] nevoljahъ

¹⁷² prvo] p'rvo

novito, ni dobro činenje¹⁷³, ni molbe¹⁷⁴, ni zaduštvo
ništar' ne pomaga'ju i ne vala'ju¹⁷⁵. Pri tom' se
takoe učimo, da duše na ovom¹⁷⁶ svitu, kada se
od' tela luči¹⁷⁷, ni po noći ni po dnevê ne hode, i
v' gorah'

---

¹⁷³ činenje] činеньje

¹⁷⁴ molbe] мољеbe

¹⁷⁵ vala'ju] valjaju

¹⁷⁶ ovom] ovomъ

¹⁷⁷ Corr. luče ???

gl. *Postila* 103r

KRATKO TLMAČENE, (103r)

v' gorah', u vodah', u dolih', va pustinjah', u-

grobih¹⁷⁸ ili u hižah¹⁷⁹ ne prebiva'ju. Kada godi se ni-
ki duhi va človičaskoi spodobi po dnevi prika-
zu'ju, ili po noći plaču, po hižah¹⁸⁰ razbija'ju, stra-
še, govore i prose za misse, to su D'ěvli govori
sveti Krizostom' i Teofilaktus, oni hote z o-
vim¹⁸¹ priprostih¹⁸² ljudi ot¹⁸³ prave vere činiti¹⁸⁴ zablu-
diti i zaiti. Zato Bog¹⁸⁵ neće da se od m'rtvih'
istina išće ni ispituje. Devtero. na 18. Eza¹⁸⁶.
na 8. Abraam' veli listo sveto Pismo, a ne m'r-
tvih¹⁸⁷ poslušati, i tomu samomu verovati, i
d'ržati se z ovu veru i življenjem¹⁸⁸ po njem¹⁸⁹.

3.

IS(U)H(RS)T ovdě
ukrěpi verne
z nebesku ra-
dost'ju¹⁹⁰ i ve-
selem¹⁹¹. Kara
poglavice, Bo-
gate, ki esu
tvrdi i nemi-
lostivi su-
protiva ubo-
zim K'rstia-
nom.

---

¹⁷⁸ grobih] grobiĥь

¹⁷⁹ hižah] hižahь

¹⁸⁰ hižah] hižahь

¹⁸¹ ovim] ovimь

¹⁸² priprostih] priprostihь

¹⁸³ ot] odь

¹⁸⁴ činiti] činili

¹⁸⁵ bog] bogь

¹⁸⁶ Eza.] Iza.

¹⁸⁷ m'rtvih] m'rtviĥь

¹⁸⁸ življenjem] življenjemь

¹⁹⁰ radost'ju] radostiju

¹⁹¹ veselem] veseljem'

Ovi Lazar¹⁹² pomeni takoe crikvu (to jesu vrni¹⁹³)
kako est¹⁹⁴ on' zapušćen¹⁹⁵ ot¹⁹⁶ Bogaca¹⁹⁷, psi paki li-
žu rane njegove. Tako jesu prave vere ljudi od'
Poglavic¹⁹⁸, Pape, Biškopov¹⁹⁹, od Silnikov²⁰⁰ i Bo-
gatih²⁰¹ zavrženi²⁰², nenavideni i porugani. Ništar²⁰³
manje psi, to est²⁰⁴, ti ubozi niski ljudi, najbolje
dobro čine crikvi, pomaga'ju D'êkom²⁰⁵, vernim' pri-
povidavcem', z ubozimi volno i z²⁰⁶ veseljem²⁰⁷ dôle²⁰⁸
od' njih' uboštv²⁰⁹ što naiveće mogu. Zato nie-
dan' pravi verni K'rstianin²¹⁰, kad' e(st) kako i La-
zar²¹¹ od²¹² ljudi zapušćen' nima na svoioi veri
sumnati²¹³ i dvoiti nego Lazarove
plaće po tom' životu se
ima ufati.
Amen.

DRUGA

---

¹⁹¹ veselem] veseljem'
¹⁹² Lazar] Lazarъ
¹⁹³ vrni] verni
¹⁹⁴ est] jestъ
¹⁹⁵ zapušćen] zapušćenъ
¹⁹⁶ ot] odъ
¹⁹⁷ Bogaca] bogatca
¹⁹⁸ Poglavic] Poglavicъ
¹⁹⁹ Biškopov] Biškopovъ
²⁰⁰ Silnikov] Silnikovъ
²⁰¹ bogatih] bogatihъ
²⁰² zavrženi] zav'rženi
²⁰³ Ništar] Ništarъ
²⁰⁴ est] jestъ
²⁰⁵ D'êkom] dъjakomъ
²⁰⁶ z] s
²⁰⁷ veseljem] veselъjemъ
²⁰⁸ dôle] dile
²⁰⁹ uboštv] uboštvъ
²¹⁰ K'rstianin] kрstjanimъ
²¹¹ Lazar] Lazarъ
²¹² od] odъ
²¹³ sumnati] sumnjati

lat. *Postila*, homilija, str. 645

Tekstualno je drugačija od gl. i ćir. homilije

PO TROICI. XC
PARVA OMILIA, PRO-
dikana u godišću.

1537.

A EVANGELIU KO-
je smo prošali, predpolaga-
se prilika od bogata človika,
komu biše nevoljni Lazar-
ko marzak i zabavan, da mu
ne davaše ni marvic kruha od
stola njegova. I ne daržim i
ne mogu virovati, da bi nigdar
ovi človik tako i toliko bogat
bil, koliko je bogato i obilno vsakoga dobra i bogoljubna nauka ovoga Evanjelija del. I dosta vrimena bi
tribi imeti ako bih hotil ona koja se va njem
uzdarže
vsaka po sebe istumačiti. Zato kad' nam listo jedno kratko vrima zbiva, proiti hoću listo nika poglavita, i koja se vide najveće vsim na bogoljubni prud zapisana i narejena. I va ovom Evanjeliu uči se, naiparvo ki stan jest ili srića človika na
ovo(m)
svitu. Potle, ki stan jest ljudi, ki se iz ovoga svita na drugi prominjaju. Napokon, kih imamo mi živući za meštre i učitelje, za dostignuti blaženstvo, imeti i poznati. Kratko se vidi ovo Evanjelie, ali ob-

jimlje i zavhića skoro vsu sumu naše Vire, i
malone vsaka, koja nam su k' spasenju potribna

znati.

I naiparvo ovo jest človičaskih riči srića ili rok na ovom svitu, da se općenim načinom, dobrim

Z ij zlo,

Stan človi-
časke sriće
na ovo(m) svitu.

lat. Postila str. 646

PARVA NEDILJA

zlo, a zalim dobro godi. Rekoh općenim načinom, jere jest običai, da se još i dobrim dobra, i zalim zala gode: Ali ovo se malo kada godi da mei sto dobrimi jedva jedan ili dva srićno na ovom svitu živu. Zato ošće se obdarži tvarda općena sentencija, da se dobrim zala, i zalim dobra gode: Polak prilike: Koliko gori, toliko srićnei. IS(U)K(RS)T takaiše sa eksemplom bogatca i Lazara ovu sriću človičaskih riči kaže. Jere oni bogati človik biše neboljuban muž i nepravadan, tako suprot Bogu, kako suprot svomu iskardnjemu. Iz besid njegovih, s kimi polak Abraama za brate svoje prosi, lahko se more razumiti, da na ovo(m) svitu ni hotil prodika(m) od budućih muk virovati, i ni hotil virovati da bi pakleni oganj tako vruć kako se zmišlja i govori, ni Sotona tako čarn i strašan kako se piše. Postavil biše ufanje u blago ovoga svita, i bil bi rad Bogu njegovo nebo ostavil, da bi listo mogal svoja poželinja i raskošne tele-sne obdaržati. I ne imiaše ljubavi k bližnjemu svomu: A nevolnomu Lazaru ni marvice ke od stola njegova padahu, ne dopušća se: Volilje da poginu ili da je psi poberu, nego da bi je nevoljni človik uživao.

Zato i akos se je videl pred svitom častan, ništarmanje bil je pred Bogom vele nepravadan. I va tolikoi nepravadnosti ima vsako blaženstvo i sriću na ovom svitu: Velika bogatstva obdarži, vse vdi-le jest telom zdrav: Vsaki dan se Purpurom i du-

Nebogoljubni
bogatac jest
bogat.

Dobri Lazar
ubog.

baljem odiva, od ljudi jest daržan za vele častna i
plemenita človika, vsaki dan preobilno jide i pije,
tako da mu ništar ne manjkaše, ka utišenju i blažens-
tvu ovoga svita. Od druge strane paki, Lazar jest
bogoljuban

lat. Postila str. 647

PO TROICI. XCI

bogoljuban i dobar, to ča se more videti, iz njegova
starpljenja, ne kune v' nevolji svojoj ni Boga ni bo-
gatca, ne proklina sam sebe: I napokon vično bla-
ženstvo dostiže, koje niedan ne more prez Vire i bo-
goljubnosti dostignuti. Zato ostavlja se Lazar vele
bogoljuban človik biti: Ništar manje i milje vsakoga
plemena nesrić na ovom svitu: Naiparvo, bil jest
ranami ili prišći nakazan, ka stvar je sama od sebe
vele teška i zabavna, potle bil je tako ubog, da ni hi-
že ili stana, ni postilje ne imiaše, nego ležaše na pla-
ci pred hižu ovoga bogatca: Ka ovim bil jest tako
potriiban i laćan, da ni marvic od tarpeze bogatca
padajućih ne mogaše imiti. Napokon biše tako od-
varžen od ljudi, da se listo psi k njemu skupljahu, i rane
njegove lizahu: Ča se more od ovoga veće nesri-
ćno i nevoljno reći? Ne bi se moglo zaisto veće
nevoljnoga i nesrićniega, ni veće uboga človika
zmisliti. Ovo su človičaskih riči nesrićni strani.

I ljudi se vele mute z nepravadnostjom ovih riči,
tako da dvoje, je li Bog ili ga ni: Ili ako jest Bog,
mari li se človičaskimi ričami ili ne: A srićni pa-
ki na ovom svitu sami sebe ugajaju, slatko na o-
vom svitu u svojoj nepravadnosti živući: Zač kad-
su dobrosrićni v' nepravadnosti, mnidu da jest pra-
vadnost, i da jest Bogu ugodna. Nesrićni paki u
svojoj pravadnosti ku nasliduju, bezufaju: Jere

mnidu da nepravadno čine i živu, i da pleme njih žitka ni Bogu ugodno, zato da su tako s protivnostami i nesrićami obloženi. I ova zmutnja jest tako velika, da se kadagodi i bogljubni, ovim nepravadnim tekom riči mute i opotiču. Psal. 72. Noge moje ma-

Z iij lo da se

lat. *Postila* str. 648

PARVA NEDELJA

lo da se ne ganuše, puti moji malo se ne razliše zato da sam nepravadnim zavidel, pokoi grišnikov videći: Jeremia na 12. Pravadan jesi Gospodine, ništarmanje pravadna hoću k' tebi govoriti: Zašto jest put nepravadnih srićan? Dobro jest vsim ki sagrišaju, i nepravadno čine.

I Abakuk na 1. se tuži: Zašto gledaš na špotljivce, i malčiš, kad' nepravadni tlači veće pravadna od sebe? Zato ča rečemo na ova? Ča bismo drugo rekli, nego ako bismo po zvanjskom kipu ili obličju riči sudili, nego da je ova srića i tek vele nepravadan: I imil bi biti sa vsima zvráćen, to jest, da bi se imilo dobrim dobro, i zalim vsako zlo na ovo(m) svitu goditi. Stanovito Bog jest vsaka dobro i pravo stvoril. Ka ovim jest navistil i postavil skrozi Moiseja svoje slovo, dobru i pravadnu naredbu. Devtero. 28. Ako budeš glas Gospodina Boga tvoga poslušati, blagoslovljen budeš u varošu, u hiži, u sitnici tvojoj, &c. I ako ne budeš poslušati, prokljet budeš, u varošu, na polju i v' žitnici, &c. I ova naredba Božja jest gusto u S(vetom) pismu ponavljena. Psal. 36. Nepravadni budu mučeni, i sime nepravdnih pogiuti hoće, a pravadni hote didinu zemlje uzdaržati, i prebivati hote va veki vekom va njoj. Ova naredba jest stanovito Božastvenim načinom postavljena i potvarjena, da potle jest človik sagrišil,

učinjen jest Sotona poglavica, i (kako Paval go-
vori) Bog ovoga svita radi griha. Zato ovi tek ri-
či zvrća dobru Božju naredbu na ovom svitu, i
čini da se dobrim zala, i zalim vsaka dobra gode,
da onih skrozi nesriću k' nebogoljubnosti naganja,
a ovih

lat. Postila str. 649

PO TROICI. XCII

a ovih s blaženstvom ili srićom v' nepravadnosti
uzdarži. Zašto paki (rečeš ti) Bog tarpi, da So-
tona toliko ljuctvo dviže i javlja na svitu, i zvr-
ća njegovu dobru naredbu? Ni li vsemoguć, i mo-
gal bi z jednim povelinjem sotonu, ne listo potlači-
ti, nego ošće sa vsima zatarti? Ja ne tajim ovo, vse-
moguć jest zaisto, i vsaka suprot sotonu more, da
zato da va ovom jednom delu čini se ne videti, da-
jući sotonu oblast, i pusti ga mutiti i mišati čim
gori tim doli svoje dobre naredbe: Ima vnoge i pru-
dne uzroke, jer kad' dopušća da jest nepravadnim
dobro, ne čini se to, da Bog nepravadnost hvali.

Naiparvo čini se za ovi uzrok, za iskazati da i-
ma kripost ustarpljenja i odlašanja: Jer v' starplen-
je i odlašanje ili zanašanje, jest jedna velika kri-
post. Zač u Bogu jesu vse velike i naiveće kri-
posti: Zato tribi jest da bude ošće va njem kripost
vstarpljenja i zanašanja²¹⁴, potle ošće, da nepravadni
budu imeli odluk vrimena na pokoru se vratiti: Zač
ako bi ih tudje za grihom hotil kaštigati z večnim
pogubljenjem, ne bi imeli niednoga odlučenoga
vrimenta na pokoru varnuti se. Rim. na 2. Starpljenje
Božje k' pokori te vabi.

K' poslidnjemu, dopušća nepravadnim blaženst-

---

²¹⁴ *Corr. zanašanja (???)*

tvo na ovom svitu, da ako se ne poprave, imel bude
veće pravadan uzrok preteško ih kaštigati. Psal.
na 72. Vargal bi je dokle se dvignu. I Jeremia na 12.
Skupljaš je kakono stado na zaklanje, i odlučas je
na ubijanje. A to ča dopušća da pravadni jesu
na ovom svitu nesrićni, ne čini se zato da Bog pra-
vadne ne navidi, i odmeće njih pravadnost: nego
čini se

lat. Postila str. 650

PARVA NEDILJA

čini se, naiparvo zato, da se Vira pravadnih iska-
žuje i uči od obitov Božjih, i da se skušaju ako
pravo Evanjeliu viruju. Eksampal imaš u Jobu.

Potle da se pravadni va svojem oficiju ili poz-
vanju skrozi nevolje uzdarže, da oholom ne sagri-
šaju. 2. Kor. 12. govori Paval: Da se u veličastvu
očitovanja priko reda ne vznesem, da mi jest os-
tan po palti, sotonin posal. K' poslidnjemu neka z o-
čitim znamenjem pokaže drugi svit biti, va kom se
hote bogoljubnim vsaka srićno zgoditi, Jer kad'
su na ovom svitu nesrićni i nevoljni, i ništar manje
rič Božja jest istina, skrozi ku jest bogoljubnim
blaženstvo obećano: Potribno nasliduje, da jest
drugi svit, va kom rič Božja istinim načinom se is-
punjuje. Ovo jesu vele pravadni uzroki, cića kih
Bog čini se ne videti sotone oblast, s koju se prava
Božja naredba muti, i ovo jest stan ili srića človi-
časkih riči na ovom svitu.

Drugo, IS(U)K(RS)T uči, ki i kakov stan ljudi je v' bu-
dućem svitu: I naiparvo uči, da akos jest telo za-
kopano i sagnilo, ništar manje va tom toga duša člo-
vičaska žive na drugom svitu pred Bogom, i ne-
pogiba zajedno s telom do uskrišenja, kako nikim mni-
du. Od kuda paki hoćemo ovo poznati? Stano-

vito iz S(vetog) pisma imamo se ovoga učiti. Mat. na 10.
Ne bojte se onih ki telo ubiju, a dušu ne mogu ubiti.
IS(U)K(RS)T takaiše k' razboiniku reče: Danas hoćeš
sa mnom v rajju biti: Telo biše u grobu, ništar manje
govoriše da je V rajju, zato jest po načinu duše v ra-
ju: Dalje: Dianje 7. Stipan jure umriti hotijući,
reče: Gospodine ISUSE primi Duh moi: Zato
on ćuti

PO TROICI. XCIII

on čuti, da ošće Duh razdiljen od tela, žive. I Paval Filip, na 1. govori: Željem razdiliti se, i sa IS(U)K(RS)-TOM biti. Zato duša po smarti žive, ne žive zaisto telesnim, nego duhovnim načinom, ki jest našemu Bogu znan.

Potle, na drugom svitu tek riči ovoga svita se obraća, i jesu listo sami bogoljubni srični i blaženi, a nebogoljubni listo nesrični i neblaženi: Bogoljubni ne budu listo od nebogoljubnih v' budućem uskrišenju razlučeni, nego ošće va onom vrimenu razlučeni budu, dokle uskrišenje pride. Pravadni ili bogoljubni zaisto jesu u Abraamovu krilu, ki ni zaisto jedno telesno misto: Jere drugi svit ni mistom razlučen, kako ovi zvanjski svit, nego jest Rai, kako se k razboiniku govori: Tako da i sam IS(U)K(RS)T, ki jest od simena Abraamova znišal: Kako Stipan reče: Gospodine ISUSE primi duh moi. I Paval govori: Željem razdiliti se i sa IS(U)K(RS)Tom biti. Zato bogoljubni jesu pri IS(U)K(RS)TU, a nebogoljubni u paklu. I ovi jesu tako razlučeni, da jedni k' drugim ne mogu doiti: Razumei, v' budućem svitu, ni bogoljubni ne mogu biti veće osujeni, ni nebogoljubni ne mogu se veće spasiti. Kad tada ostaje zmišljeni Papinski purgatorij, va kom duše umarvših čiste, i potle hoteće je v' nebo postaviti. Zato tribi jest na ovom svitu provideti, da se obratimo od zla, i spasenje dostignemo.

H koncu kad' IS(U)K(RS)T čini da bogati Z abraamo(m) govori, znamenuje da nepravadni na drugom svitu, ne listo sebe, nego ošće i drugim odrišenje želiju: Ali ništar, koliko k' njihovu želiju pristoji, ne dos-

a tižu:

PARVA NEDILJA

tižu: Sila im jest da sami u večnom pogubljenju prebivaju, i druge ostale ne mogu pomoći.

Treto, i k naiposlidnjemu uči, ča jest nam ostalim tribi učiniti, da vičnomu pogubljenju ujdemo. Da ča se zato ima učiniti. Ili po pohotinju i volji našoi ima se živiti? Ali ako tako budemo živeli, ovu istu muku z bogatim zajedno hoćemo dostignuti. Ili hoćemo čekati dokle ki godi od smarti skarsne, i da nam navisti ča imamo učiniti?

Poslušaimo od ove riči Abraama: Jere bogati tako govori ka Abraamu: Pošalji Lazara k' mojim bratom, Abraam paki šalje brate K' moiseju i Pro-rokom govoreći, ako ovih ne budu poslušali, ni martvih ne budu poslušali. Ezaia na 3. K' zakonu barže i k' svidočastvu. Jere S(veto) pismo jest tako potvarjeno, da ne potribujemo martvih prodike, ni Anjelov ošće. Zato ako bi ki martav uskarsnul ili se Anjel prikazal, ili pismo prodikal, i ništar novoga ne donesal, ili bi suprot pismu prodikal, i onda ne bi ga tri-bi poslušati. Gal. 1. I ništar manje Bog nam je posl-lal jednoga iz martvih, Sina svoga, ali on ni niš-tar novoga za svoim uskrišenjem učil, učil je listo S(veto) pismo. S(veto) pismo paki veli nam grihe spo-znati i va IS(U)K(RST)A virovati, tere iz Vire Bogu posluh dati, i blaženstvo običuje. Za-to ova se sa vsima imaju činiti.

IS(U)K(RS)TOM Gosposdi-

nom našim, A-

men.

DRUGA

PO TROICI. XCIII
DRUGA OMILIA,
PRODIKANA U GO-
dišću. 1542.

ELE DOBRO VRID-
no i dostoino jest današnje E-
vanjelie, da za naučiti se ga,
vsaki nastojan nauk prida-
mo: Jere kad' nam priliku od
bogatoga človika, lakoma po-
žiravca i ubogoga Lazara
predpolaga, nas opomina, ča-
se ima istino od bogatastva i
uboštva daržati: Od zdravja i bolezn, i od slave i
pogarjenja na ovom svitu. Jere ova jesu s kimi
su ljudi na ovom svitu zabavni i od kih jesu raz-
lične i razabrane sentencie ili mnanja ljudi. Kad'
paki današnje Evanjelie svitlo kaže, ča se ima od o-
vih daržati: Dostoino jest da se nadstoino od njega
duguje i govori.

Človik niki biše (reče) bogat, ki se purpuirom i
dubaljem odivaše, &c. Parvo vsih pisano jest od o-
voga človika, da biše bogat, zdrav i častan na svi-
tu. Ovo su vele ugodna i željna dobra ovoga svita:
I ništar manje prilaga se da je umarl, to ča jest
opće-
no i starpljivo: Ali ovo jest vele grozovito slišati,
da je u pakal varžen, va kom jest tako čvarsto mu-

čen, da listo jednu kapljicu vode pita, i ne more ju
dobiti, i sila mu je večni plamik tarpeti. Zato vijmo

a ij ča jest;

PARVA NEDILJA

Bogatactvo.

Račun bogatactva.

ča jest bogati učinil, zdrav i poštovan človik, da-
je v' toliku i večnu muku prišal. Ili ga ni moglo bo-
gatastvo njegovo od ove pogibeli ohraniti? Ili je bo-
gatastvo jedno takovo zlo, da ga je v' takovo pogu-
bljenje varglo? Ovdí nam je tribi pravi račun boga-
tstva istumačiti, i to isto na kratko, koliko bude za-
dosta ka ovomu našem odlučanju. Jere kako i
va inih ričah, takoi u poznanju računa bogatas-
tva, ne gremo pravim putem, jere niki mnidu, da bo-
gatastva ovoga svita, jest samo i naivše blažens-
tvo, i tako se pašče dostignuti bogatastva oružjem,
ognjem, pravadno i nepravadno, kako godire mogu.
Ovi isti bar se hote imeti malahno bogatastvo nego
veliko nebo našega Gospodina Boga, i tako imaju
bogatastvo za Boga svoga, komu dan i noć slu-
že: To jest v' istinu preveliko od bogatastva darža-
ti. I ova sentencia ili takovo mnanje i držanje od
bogatastva jest vele tašće. Salamun u pričah nje-
ga na 11. Bogatastva ne budu prudila u dan osvete.
Eksampal jest današnji bogatac, koga nisu mogla
bogatastva od večnoga pogubljenja izbaviti. I Lu-
ka 12. Bogatastva nisu mogla bogatoga od smarti
obraniti, &c.

Drugi darže, da bogatastva jesu sa vsima jedno
pogubljenje, i da niedan ne more listo mala bogatas-
tva obdaržati, spasenje dostignuti: Zato učili su
jedno svaršenje Karstiansko biti, bogatastva osta-

Ištorija od postiakov.

viti: I zlobu uživali i krivo razumili ono ča IS(U)K(RS)T
reče: Ako hoćeš svaršen biti, poidi i prodai vse
ča imaš, &c. Očita jest basna od pustinjakov, da
kad' našli bihu sto soldini poli onoga martva brata,
koga

lat. Postila str. 655

PO TROICI.

XCV

koga imiahu zakopati, prokleše ga, i zakopaše š njim
pinezi zajedno: Pinezi, govoreći, budite s tobom u
pogubljenju. Z ovim su znamenovali i pokazali, da
niedan ne more ni maljahno bogatastvo imeti, i spa-
senje dostignuti. Ali ovo jest manje od bogatas-
tva daržati nego se pristoji. Jer kakono zdravje i
dug život, tako i bogatstva jesu Božji dari, i do-
bre njega stvari. I ono ča IS(U)K(RS)T od Junoše govori,
Idi i prodai vsaka, osobuino jest, a ne općeno.

Jere od bogatstva tako se ima daržati, da se ni-
maju imeti ni uživati, misto najvećega blaženstva,
ni daržati je za jedno prokletstvo, nego da se imaju
daržati i ostaviti polak volje Božje. Ako bogatstva
Bog da, živiti se ima va njih pravo: Ako je paki vaz-
me, ili je veli ostaviti, tribi je naslidovati i poslušnu
biti pozvanju Božjemu. Onda je paki on veli osta-
viti, kad' je ne moreš obdaržati, nego po nepravdi i
nebogoljubno. Da ako jest ovo račun od bogatas-
tva, ča ima biti (rečeš ti) da današnji bogati jest u
pakal varžen i va veki jest osujen? V' istinu on ne-
kradiše, ne biše razboinik, ništar manje, muči se u ve-
čnih mukah. Što jest učinil? Na koncu prilike
odkriva svoju nepravadnost, jere on ni radi bogata-
stva, nego radi pogarjenja Božjega i svoga iskard-
njega osujen. Zač kad' Abraama prosi da pošlje

Lazara u hižu Otca svoga, da bratom svidočiti bude, kolike muke nepravadni tarpe u budućem svitu, očito znamenuje, da kad' živ biše, pogardil je slovo Božje: I tako je živel, da ništar ni maral za budući svit: Ni za ona koja su se iz Riči Božje prodikala, daržalje jest za jedne lasi Popov. Ne

a iiij Oče

lat. *Postila str. 656*

PARVA NEDILJA

Oče Abraame (reče) nego ako ki iz martvih k njim poide, hote pokoru činiti. To jest, koji živući Moiseja i Proroke prodikuju nisu Anjeli, nego ubogi Popi, ki jedva imaju toliko blaga ili moći, da bi mogli psa jednoga s kusom kruha iz peći izvaditi: Kakono opći ljudi govore. Zač kad' jesu ljudi tako odvrženi i zašpotani ovi ubozi Popi, špotaju se š njimi i zabavni jesu bratom mojim, radi bogatstva svoga, kako sam se i ja rugal š njimi, i nisam jih daržal dostoine, kim bih bil viroval: Ali kajali bi se, ako bi koga iz martvih čuli.

Vidiš sada ča je mankalo ovomu bogatomu? Bil je Epikurei, to jest prez Boga: Rugal se je Slovom Božjim, čul je pače očite prodike, zato da ne bi bil daržan prez Boga, ali rugal se je š njimi, i rugal se je tako s prodikači kako s prodikami u svoje(m) sardcu. Ovo jest jedna naiveća nebogoljubnost i prestupljenje vse parve Table Dekaloga. Da nam je poni Bog S(veto) pismo, i potvardil ga je z velikimi čudesi, i postavil je da se ima u Crikvi tumačiti i prodikati. Jere nam ne javlja martve, ki bi nam za očititu prodiku S(veto) pismo tumačili, ne javlja Anjele ki bi nam prodikali, nego ljude nam podobne, našega vrimena, kada godi veće odvaržene i zaspora-

ne, nego smo mi. Zato ako ovim prodikujućim slovo Božje ne virujemo, v' istinu ni martvim, ni Anjelom ne budemo virovali.

Potle rugal se je svojim iskardnjem i ni se smiloval na tuju nevolju, ono ča je u Lazaru očito, koga jest pred očima svoima postavljena, tako zašpotal ne mareći se njim, da mu ni ni marvic činil dati. I

nima se

lat. Postila str. 657

PO TROICI.

XCVI

nima se daržati da ni niednoga almuštva dal: Jer ovo pleme ljudi ima običai svoja almuštva očito van davati, da budu bogoljubni i pravadni vieni i daržani, nego da se ni maril s tuju nevolju: ono ča je dal, ni dal iz ljubave, nego za častnojubnost ili hvallu ljucku. I tako da ni svoga bližnjega ljubil iz sadreca, sagrišil je suprot vsoi drugoi tabli Dekaloga. Zato dostoini i pravo jest osujen. Imaš bogatoga u pakal varžena, radi nepravadnosti, kadi-se va veki muči. I starpljiva rič bi bila, ako bi listo on sam pogubljen: A sada paki žalujemo se toga, da je za sobom ostavil vnoge naslidnike svoje nepravadnosti, i ki ga tako nepravadnstjo(m), kako z mukom nasliduju.

Govorimo paki sada od ubogoga Lazara ošće: Jere ovdí nam se predpolaga ovi ubogi, nakazan, odvaržen i neslavan: Ovo su naiveće nesriće na ovom svitu, i ništar manje prilaga se da jest od Anjelov va Abraamovo krilo ponesen: I da toliko blaženstvo uživa, da bogati listo kapljicu vode od njega potribuje, &c. Ča je zato Lazar učinil, da je dostignul toliku sriću i blaženstvo? Ili ga je dostignul more biti radi njega uboštvá i svoih ran? Ili je uboštvó to-

liko dobro i vridnost, da more ljudi izveličati? Kako jest zgora od bogatstva rečeno, tako imamo i sada od uboštvu reči i daržati. Jere ljudi imaju običai krivo od uboštvu daržati. Niki darže i mnidu, da uboštvu jest tolika svetost, da jest vridno i dostoino nebeskoga otačastva: Tako da Licemeri jesu prieli ošće i zavetom uboštvu, i ovamo su priegnuli onu IS(U)K(RS)Tovu besidu: Blaženi ubozi Duhom, jere

Račun uboštvu.

lat. Postila str. 658

PARVA NEDILA

hom, jere jest njih kraljevstvo nebesko, to je preveliko od uboštvu daržati: I ovo daržanje je nebogoljubno, jere sama svetost naša, jest IS(U)K(RS)T: Ki zato govori, da ubozih i nevoljnih jest kraljevstvo nebesko, da nevoljni i ubozi mogu utišenje iz Evanjelija pitati, ko se imenuje kraljevstvo nebesko.

Drugi darže, da jest uboštvu, jedna tolika nečest i nevolja, da on je š nju na ovom svitu tlačen, damu je sila ošće i v' buduće(m) svitu poginuti. I to jest premalo od uboštvu daržati i suditi. Jere uboštvu je od Boga. Salomun 11. Život i smart, uboštvu i čast jesu od Boga: I Salo. u pričah 17. Ki se z ubogim ruga, njegovomu stvoritelju oponaša. Zato uboštvu ni pogubljenje, nego jest od Boga predpoloženo, da što godi na njem činiti budeš, ili zlo ili dobro prieti hoćeš. Da što od Lazara rečemo? Ako ni blaženstva dostignul, radi uboštvu, što je učinil? Ovo sa(m) IS(U)K(RS)T znamenuje, kad' reče, da jest od Anjelov u krilo Abraamovo ponesen. Jer z ovom ričjo(m) znamenuje, da jest Lazar bil bogoljuban va uboštvu svojem: Ni se z virom rugal, kako bogati, nego viroval jest riči Božjoi od Abraamova simena. Ovo biše pravadnost i svetost Lazarova: Potle, imil je ljubav k' bližnjemu

svomu: I ako sje bogati na nj marzel, ništar manje Lazar ni kljel bogatca.

Zato učimo se iz ove prilike, naiparvo odvirći od sebe špot i nemarnost slova Božjega v' ričah sriće ovoga svita, jere sud Božji ima biti. Napokon, učimo se v nevoljah i skarbah u Veri i bogoljubnosti obstati i daržati: Jere ima biti izbavljenje Božje, IS(U)K(RS)-TOM Gospodinom našim, Amen.

DRUGA

Dvadeset i treća nedjelja po Svetom Trojstvu: Matej 22: 15-22

glagoljički NT: 32B [84], 33A [85]

ćir. NT: 34A [95], 34B [96]

A gl. Postila: 155r-155v

B ćir. Postila: 171v-172r (x2v)

C lat. Postila: 978 (CCLVib)

gl. Postila 155r

NEDÊLA²¹⁵ 23. PO SVE- (155r)
toi Troici, pripovida se Evangelie²¹⁶, ot ovo-
ga zaloga himbenoga²¹⁷ farizeiskoga u-
pitanja²¹⁸, dostoi li se dati Ce-
saru dohodak'
ili ne.

MAT(EI). 22. KAP(ITUL)

Tada

gl. Postila 155v

NEDELSKIH EVANGELIOV, (155v)
Tada odsadši²¹⁹
Farizei²²⁰ stvoriše
svêt'²²¹, da bi ga
u govoren'ju uhiti-
li²²². I poslaše k nje-
mu²²³ učenike svoje sa
rodijani²²⁴ govoreći:

---

²¹⁵ NEDÊLA] B NEDELA, C NEDILJA

²¹⁶ Evangelie] B Evangelje, C Evanjelie

²¹⁷ himbenoga] B hinbenoga

²¹⁸ upitanja] B pitanja

²¹⁹ odsadši] B odšadši

²²⁰ Farizei] BC farisei

²²¹ stvoriše svêt'] C više učiniše

²²² da bi ga u govoren'ju uhitali] C da uhite Isusa u govorenju

²²³ I poslaše k njemu] C I šalju njemu

²²⁴ rodijani] BC irudijani

Meštre, znamo da
 istinan²²⁵ esi²²⁶, i da put²²⁷ Božii²²⁸ v'istini²²⁹ učiš', i
 da ti ni pomnja²³⁰ od²³¹ nikogare. Ere²³² ne gledaš²³³ sta-
 novito²³⁴ na lice²³⁵ čovičasko²³⁶: Reci nam²³⁷ tada²³⁸, čo²³⁹
 ti se vidi. Dostoj^a²⁴⁰ li se dati Cesaru doho-
 dak' ali²⁴¹ ne? Poznavši tada²⁴² ISUS hudobu
 njih²⁴³ reče. Čto²⁴⁴ me iskušujete²⁴⁵ licimiri²⁴⁶? Ukažite
 mi dohodni pinez²⁴⁷. A oni mu donesoše pinez²⁴⁸. I re-
 če njim²⁴⁹: Čigova est²⁵⁰ prilika ova, i ovo napisanie²⁵¹?
 Rekoše²⁵² njemu: Cesarova²⁵³. Tada njim²⁵⁴ reče: Vra-
 tite adda²⁵⁵ ka su Cesarova Cesaru, A ka esu²⁵⁶
 Božija²⁵⁷ Bogu: I slišavši ova, se začudiše,
 I ostaviše²⁵⁸ ga otidoše.

---

225 istinan] B istinanъ
 226 esi] BC jesi
 227 put] B putъ
 228 Božii] B Božbi, C Božji
 229 v'istini] C vaistini
 230 i da ti ni pomnja] C i ne pomniš
 231 od] B ođъ, C za
 232 Ere] C Jere
 233 gledaš] B gljedašъ
 234 stanovito] C om.
 235 lice] B lica
 236 čovičasko] B Člověкъ, C človičasko
 237 nam] B namъ
 238 Reci nam tada] C Zato reci nam
 239 čo] C Što
 240 Dostoj^a] B Dostoja, C Dostoji
 241 ali] C ili
 242 tada] C om.
 243 njih] B njihъ
 244 Čto] C Što
 245 iskušujete] C iskušate
 246 licimiri] B licemêri, C licemeri
 247 pinez] B pinezъ
 248 pinez] B pinezъ, C dinar
 249 njim] B njimъ, C njim Isus
 250 est] B jestъ, C je
 251 ovo napisanie] B ovo napisanъje, C svarhupisanje
 252 Rekoše] C Govore
 253 Cesarova] BC Cesarovo
 254 njim] B njimъ
 255 adda] C zato
 256 esu] BC jesu
 257 Božija] B Božbija, C Božja
 258 ostaviše] BC ostavivši

TEKST PROPOVJEDI

TEKST GLAGOLJSKE POSTILE

str. 155v-158v

ćir. *Postila*: 172r-175r -> USPOREDBA

lat. *Postila* 979-994 => POSEBAN TEKST

gl. *Postila* 155v

1.
Licimiri²⁵⁹, hin-
ci, mudri, ne-
prijateli²⁶⁰ pravo-
ga Evangels-

Ovoga Evangelia²⁶¹ Nauci i Utêšenja²⁶². (155v)
Riprosti ljudi ako hote ovo Evangelie²⁶³ pra-
Pvo razumêti, ima'ju²⁶⁴ naiprvo²⁶⁵ znati, da
svi ljudi, onda kad' ISUS me'ju²⁶⁶ njimi hojaše²⁶⁷ i pri-
povidaše,

gl. *Postila* 156r

koga nauka, išću
vazda, i pov-
suda kako bi
prave pripovi-
davce pri gos-
podi i pri prostoi
vernoi občini
potvorili i v ne
prijazan²⁶⁸ polo-
žili, ali na-
pokom hote oni
sramotni os-
tati.

---

²⁵⁹ Licimiri] Licemeri

²⁶⁰ neprijateli] neprjатели (*Corr.* neprijateli)

²⁶¹ Evangelia] Evangelja

²⁶² Utêšenja] Utêšenja

²⁶³ Evangelie] Evangelje

²⁶⁴ ima'ju] imaju

²⁶⁵ naiprvo] naip'rvo

²⁶⁶ me'ju] meju

²⁶⁷ hojaše] hojaše

²⁶⁸ neprijazan] neprijazan

KRATKO TLMAČENE. (156r)

povidaše, bihu Rimskim' Poganskim²⁶⁹, vladav-
cem' ili gospodi podložni, kako sad' jesu mnozi
K'rstiani²⁷⁰ Turkom²⁷¹, koi vzdolênjih' Ugrskih²⁷², bez-
jačkih²⁷³ H'rvackih²⁷⁴, V' bosnê i S'rbskih' dež(e)lah²⁷⁵
ili stranah' prebiva'ju²⁷⁶. Posileni²⁷⁷ bêhu prêk' njih'
volê, Rimskomu Cesaru dohodak', pravde i ha-
rač²⁷⁸ plaćati, svrh²⁷⁹ toga farisei suprot²⁸⁰ IS(U)H(RST)U
jedno hinbeno upitanje²⁸¹ naidošê, pita'jući²⁸² ga, do-
stoji²⁸³ li se Ijudeom²⁸⁴ buduć Božii²⁸⁵ slobodni²⁸⁶ ljudi,
dati Cesaru dohodak²⁸⁷ ili ne? Z ovakovim²⁸⁸ luka-
vim²⁸⁹ pitanjem²⁹⁰ hotiahu ga prevariti i zateći va
jednoi, od' dvih', riči, ali da bi ga svi ljudi
mali i veli ubozi i bogati nenavideli, negov²⁹¹
nauk²⁹² i obećanie²⁹³ za kriv', lažnjiv' i za ništar'
d'ržan²⁹⁴, Ili da bi bil' uhićen²⁹⁵ od'²⁹⁶ Rimske gos-
pode, kako on²⁹⁷ koi uči i stavi se suprot' Cesaru i
vsakojakim²⁹⁸ gospodskim²⁹⁹ zakonom' zapovêdam³⁰⁰ i na-
redbam³⁰¹. IS(U)H(RS)T paki, kako premudri vsemogući
Bog³⁰² njim³⁰³ da jedan' takov odgovor', koi odgovor ne
mogu ni farizej³⁰⁴, ni obćina³⁰⁵ ni gospoda poreći ni
kriva stvoriti.

I IS(U)H(RS)T takaiše z ovim' odgovorom³⁰⁶, koi ovdê
govori (vratite³⁰⁷ ka su Cesarova Cesaru, a ka

2.

Sveto Evan-
gelie³⁰⁸, i vêra
K'rstianska³⁰⁹
ne prestavla
i ne prominja gos-
podskih pravih
dohodak nego
S'rca k³¹⁰ Bogu

³⁰⁸ Evangelie] Evangelje

³⁰⁹ K'rstianska] Kr'stjanska

-
- 271 Turkom] Turkomъ
272 Ugrih] Ugrihъ
273 bezjačih'] bezjačihъ
274 H'rvackih'] H'rvatskihъ
275 dež(e)lah'] zemlahъ
276 prebiva'ju] prebivaju
277 Posileni] Posiljeni
278 harač] haračъ
279 svrh'] svrhъ
280 suprot] suprotъ
281 upitanje] upitanjje (*Corr.* upitanъje)
282 pita'jući] pitajući
283 dostoji] dostoi
284 Ijudeom] Židovomъ
285 Božii] Božyi
286 slobodni] slobodni
287 dohodak] dohodakъ
288 ovakovim] ovakovimъ
289 lukavim] lukavimъ
290 pitanjem'] pitanjjeъ (*Corr.* pitanъjeъ)
291 negov] njegovъ
292 nauk] Naukъ
293 obećanie] obećanъje
294 d'ržan] d'ržanъ
295 uhićen] uhićenъ
296 od'] otъ
297 on] onъ
298 vsakojakim'] vsakojakimъ
299 gospodskim] gospodskimъ
300 zapovêdam] zapovêdamъ
301 naredbam] naredbamъ
302 Bog] Bogъ
303 njim] njimъ
304 farizei] farisei
305 obćina] orьćina
306 odgovorom] odgovoromъ
307 vratite] daite
308 Evangelie] Evangelje
309 K'rstianska] Kr'stjanska
310 k] ka'

su Božja³¹¹ Bogu) dvi riči uči i daje na znano svim³¹²
 ljudem³¹³. Naiprvo³¹⁴, da pripovidane³¹⁵ svetoga Evan-
 gelia³¹⁶ i vêra K'rstianska³¹⁷, niednoga gospodstva
 ili vladanja³¹⁸, ni stana, ni pravih' zakonov', ni

r   reda,

gl. Postila 156v

NEDELSKIH EVANGELIOV.   (156v)

na pravu veru
 obraća i prominja.

reda, ni pravic', ni dati ni vazeti, trgovine³¹⁹
 ni kupiti ni prodati, ne razdira i ne ne razčinja³²⁰
 kako se nikim³²¹ vidi potvara'jući³²² Evangelske pripo-
 vidavce³²³. Nego IS(U)H(RS)T, negovo³²⁴ sveto Evange-
 lie³²⁵ i svi pravi verni pripovidavaci³²⁶, ove gos-
 podske dobre potrêbne riči tvrde³²⁷, zapovida'ju-
 ćí svim³²⁸ K'rstianom³²⁹, da svakoga plemena gos-
 podu počtu'ju³³⁰ da ih se boje da'jući³³¹ njim' dobrovolno³³²
 i verno njih' pravicu, dohodak³³³, bir³³⁴, desetine, i
 što njim³³⁵ od starosti pristoji³³⁶.

3.

Dobra gospoda
 je(st)³³⁷ edan³³⁸ velik
 dar Boži.
 Zala paki je(st)³³⁹
 edan³⁴⁰ bič, kako-
 no svada grad³⁴¹
 glad, kuga, o-
 va ima'ju³⁴² se
 trpeti, moli=
 ti Boga, da
 on sam ovo pro=
 mêní³⁴³. Ovakovoi
 zaloi gospodi
 Salomun³⁴⁴ ve=
 le priti. Pre=
 mudros.³⁴⁵ na 6.
 govoreći. V'rhu³⁴⁶

---

³¹¹ Božja] Božьja
³¹² svim] svimь
³¹³ ljudem] ljudemь
³¹⁴ Naiprvo] Naip'rvo
³¹⁵ pripovidane] pripovidanjьe
³¹⁶ Evangelia] Evangelja
³¹⁷ K'rstianska] Kьrstjanska
³¹⁸ vladanja] vladanjja
³¹⁹ trgovine] t'rgovinьje
³²⁰ Corr. razčinja
³²¹ nikim] nikimь
³²² potvara'jući] potvarajući
³²³ pripovidavce] predikače
³²⁴ negovo] njegovo
³²⁵ Evangelie] Evangelje
³²⁶ pripovidavaci (Corr. pripovidavci)] pr'ipovidavci
³²⁷ tvrde] tv'rde
³²⁸ svim] svimь
³²⁹ K'rstianom] Kьrstjanomь
³³⁰ počtu'ju] počtuju
³³¹ da'jući] dajući
³³² dobrovolno] dobrovoljno
³³³ dohodak] dohodakь
³³⁴ bir] birь
³³⁵ njim] njimь
³³⁶ pristoji] pristoii
³³⁷ je(st)] jest

zale vla=

davce³⁴⁷

strašan sud

pride, niskim

milost hoće se

iskazati, vla=

---

³³⁸ edan] jedan

³³⁹ je(st')] jest

³⁴⁰ edan] jedan

³⁴¹ grad] grad'

³⁴² ima'ju] imaju

³⁴³ promêni] promeni

³⁴⁴ Salomun] Salamun

³⁴⁵ Premudros.] Premudro.

³⁴⁶ V'rhū] Vr'hu

³⁴⁷ vladavce] vladav'ce

davci paki³⁴⁸

Potom' i k' drugomu z ovim' odgovorom takoe vse

---

³⁴⁸ paki] taki

verne uči i njim' veli, da kad' prem³⁴⁹ gospoda ili
vladavci po sili, po nepravdê, starim prav=
dam' i navadam' suprotiva, prevelike harače,
dohodke, i teške rabote, naklada'ju³⁵⁰ i vazim=
lju³⁵¹, tako K'rstiani³⁵², ovakovi sili i nepravdê,
nim'aju³⁵³ suprot' z oružjem³⁵⁴ staviti se, nasledni
ili voisku začinati³⁵⁵, nego kako i ostale nevole³⁵⁶ i
pečalê, koe njim' Bog³⁵⁷ pošila i naklada, volno³⁵⁸
ima'ju³⁵⁹ trpêti, Gospodinu Bogu poručiti, moli=
ti i zazivati³⁶⁰ ga, da on³⁶¹ sam' ka ovakovim³⁶² njih'
nevolam³⁶³ pristupi i pomaga, gospodi pravi razum³⁶⁴
i pamêt' da, da njihovo vladane³⁶⁵ i oblast' ku
od³⁶⁶ Boga ima'ju³⁶⁷, po pravdê, po Božjei³⁶⁸ voli³⁶⁹ d'rže
i čine. I pri tom³⁷⁰ spoznati, govoreći, da Gospo-
din³⁷¹ Bog³⁷² ovako zalu, krivu i nerazumnu gospo-
du est³⁷³ njim' dal', radi njih' grihov³⁷⁴, I da sku-
šeni

gl. Postila 157r

KRATKO TLMAČENE. (157r)

vele budu
tepeni³⁷⁵ ili³⁷⁶ mu-
čeni.
Psal(am) 2. 21.
Miha.³⁷⁷ 3.

---

³⁴⁹ prem] premъ
³⁵⁰ naklada'ju] nakladaju
³⁵¹ vazimlju] vazim'lju
³⁵² K'rstiani] Kъrstъjani
³⁵³ nima'ju] nimaju
³⁵⁴ oružjem'] oružъjemъ
³⁵⁵ začinati] začinjati
³⁵⁶ nevole] nevolje
³⁵⁷ Bog] Bogsъ
³⁵⁸ volno] voljno
³⁵⁹ ima'ju] imaju
³⁶⁰ zazivati] prizivati
³⁶¹ on] onъ
³⁷⁵ tepeni] têpeni
³⁷⁶ ili] i
³⁷⁷ Miha.] Mihelja

šeni budu, ili u vèri stanoviti i volni³⁷⁸ jesu, ka-
ko od' ovoga Iob' govori, Kapit(ul). 33. Gospodin'
Bog³⁷⁹ dopusti jednomu himbenomu³⁸⁰ kraljevati³⁸¹, ci-
ća³⁸² grihov³⁸³ plka³⁸⁴. I Salomun³⁸⁵ govori, Pritač.³⁸⁶ 48.
radi grihov' dêž(e)lskih', mnogokrat' budu kne-
zi ili voivode prominjeni, ali radi mudrosti i ra-
zuma ljudi, d'lgo hote živiti, to est³⁸⁷, Kad'
jesu zli ljudi, tako njim' d'lgo dobra verna gos-
poda ne ostane, nego mesto dobre zala doide ili
pride. I Gospodin³⁸⁸ Bog³⁸⁹ z ovu zalu gospodu ta-
koje svoje verne ljudi skuša, ako esu³⁹⁰ stanoviti i
volni³⁹¹ u veri, kako 'je(st')³⁹² staru crikvu skušal³⁹³ va
Egiptê³⁹⁴ silnikom³⁹⁵ faraonom³⁹⁶. Davida Savlom',
Ijudee, Daniela³⁹⁷, i njegove tovariše u Babilons-

---

³⁶⁵ vladane] vladanjъe
³⁶⁶ od] odъ
³⁶⁷ ima'ju] imaju
³⁶⁸ Božjei] Božъjei
³⁶⁹ voli] volji
³⁷⁰ tom] tomъ
³⁷¹ Gospodin] Gospodinъ
³⁷² Bog] Bogъ
³⁷³ est] jestъ
³⁷⁴ grihov] grihovъ
³⁷⁵ tepeni] tēpeni
³⁷⁶ ili] i
³⁷⁷ Miha.] Mihelja
³⁷⁸ volni] voljni
³⁷⁹ Bog] Bogъ
³⁸⁰ himbenomu] hinbenomu
³⁸¹ kraljevati] kraljevati
³⁸² cića] radi
³⁸³ grihov] grihovъ
³⁸⁴ plka] p'lka
³⁸⁵ Salomun] Salomunъ
³⁸⁶ Pritač.] Pritačъ.
³⁸⁷ est] jestъ
³⁸⁸ Gospodin] Gospodinъ
³⁸⁹ Bog] Bogъ
³⁹⁰ esu] jesu
³⁹¹ volni] voljni
³⁹² 'je(st')] jestъ
³⁹³ skušal] skušalъ
³⁹⁴ Egiptê] Jejupte
³⁹⁵ silnikom] silnikomъ
³⁹⁶ faraonom] faraonomъ
³⁹⁷ Daniela] Danijela

koi uzi S nabukodonorom' i Dariom. IS(US)H(RST)A i u-
 čenike Ijudiskimi³⁹⁸ Biškupi, S popi, i S irudom³⁹⁹, pr-
 ve⁴⁰⁰ K'rstiane⁴⁰¹ Z neronom', Dioklecianom⁴⁰² i s osta-
 limi silnici, alê kada takovu silu volno⁴⁰³ tr-
 plahu⁴⁰⁴ i Boga zazivahu⁴⁰⁵, Gospodin' Bog' njim'
 vazda od⁴⁰⁶ ovakove zale gospode čudno pomaga-
 še i silnike vele ljuto kastigaše i mučase⁴⁰⁷. fa-
 raona za vsu njegovu voisku potopi, Saval⁴⁰⁸ se
 čini probosti, Iruda črvi⁴⁰⁹ izjīše⁴¹⁰, Nero sam'
 se est⁴¹¹ probol⁴¹², Maksimin⁴¹³, Dioklecian⁴¹⁴, Ijulian'
 i svi Cesari, Krali⁴¹⁵ i vitêzi, koi verne K'r-
 stiane⁴¹⁶ proganjahu, lovlahu⁴¹⁷, umarahu, nihovo⁴¹⁸
 Silom' i nepravadno plenjahu, svi zal' konac⁴¹⁹
 r ij vazeše⁴²⁰.

gl. Postila 157v

NEDELSKIH EVANGELIOV, (157v)

vazeše. I ovako ošće sada vidimo i slišimo pov-
 suda, da ka godire gospoda mala ili vela ne-

---

³⁹⁸ Ijudiskimi] Židovskimi
³⁹⁹ S irudom] S' irudomъ
⁴⁰⁰ prve] p'rve
⁴⁰¹ K'rstiane] Kъrstjane
⁴⁰² Dioklecianom'] Deoklecianomъ
⁴⁰³ volno] voljno
⁴⁰⁴ trplahu] t'rpljahu
⁴⁰⁵ zazivahu] prizivahu
⁴⁰⁶ od] odъ
⁴⁰⁷ mučase (*Corr.* mučaše)] mučaše
⁴⁰⁸ Saval] Saulъ
⁴⁰⁹ črvi] č'rvī
⁴¹⁰ izjīše] izjaše
⁴¹¹ est] jestъ
⁴¹² probol] probolъ
⁴¹³ Maksimin] Maksiminъ
⁴¹⁴ Dioklecian] Dioklīcianъ
⁴¹⁵ Krali] Kralji
⁴¹⁶ K'rstiane] Kъrstjane
⁴¹⁷ lovlahu] lovljahu
⁴¹⁸ nihovo] njihovo
⁴¹⁹ konac] konacъ
⁴²⁰ vazeše] prieše

milostivo svoimi kmêti i podložnici⁴²¹ se nosi i
d'rži, po sili i krivo njihovo vazimle, preveli-
ke harače, uroke, i rabote naklada'ju⁴²², napokom⁴²³ zlo
poginu, njih' imenje⁴²⁴ do tretoga didića ili ud'rž-
nika⁴²⁵ ne doide, njihov' stan⁴²⁶ i rod' za vsima pogi-
net⁴²⁷, kako celski⁴²⁸ knezi iz vaha, akoprem' dosta
molstirov' crikav' i Kapelanii esu⁴²⁹ činili u-
zidati, v rim' hodili, svi su zlo poginuli to-
ga radi, koi njihovim⁴³⁰ kmetom⁴³¹ i podložnikom' lipe
Divoike i hćerê silom⁴³² vazimahu š njimi blude-
ći, i drugu krivnju, nepravdu i silu činjahu.
Zato verni K'rstiani⁴³³ d'lzni⁴³⁴ jesu, po njihovoi⁴³⁵ kon-
sencii, vsakoi gospodi zaloi i dobroi, va vsih⁴³⁶
ričah' (koje nisu suprotiva Božjemu slovu) bi-
ti pokorni, dati što njim⁴³⁷ pristoi⁴³⁸, dohodak⁴³⁹, uro-
ke, dohodke, rabote i noi činiti i želiti svaku
čast' i počtenje, moliti i prositi za nju. I kad'
zala gospoda njihovo po nepravdi uzimle, proga-
nja, lovi ih⁴⁴⁰, tako ima'ju volno⁴⁴¹ trpeti⁴⁴², Bogu njih'

---

⁴²¹ podložnici] podъložnici

⁴²² naklada'ju] nakladaju

⁴²³ napokom] napokomъ

⁴²⁴ imenje] imenъje

⁴²⁵ ud'ržnika] ud'ržatela

⁴²⁶ stan] stanъ

⁴²⁷ poginet] poginety

⁴²⁸ celski] celjski

⁴²⁹ esu] jesu

⁴³⁰ njihovim] njihovimъ

⁴³¹ kmetom] kmetomъ

⁴³² silom] silomъ

⁴³³ K'rstiani] Kъrstjani

⁴³⁴ d'lzni] d'lžni

⁴³⁵ njihovoi] njihovi

⁴³⁶ vsih] vsihъ

⁴³⁷ njim] njimъ

⁴³⁸ pristoi] pristoii

⁴³⁹ dohodak] dohodakъ

⁴⁴⁰ ih] ihъ

⁴⁴¹ volno] voljno

⁴⁴² trpeti] t'rpeti

nevolju tužiti, ere⁴⁴³ preveliko, po sili i po nepravdi dati i trpeti⁴⁴⁴ ni grih', nego jedna muka, jedna služba Božja⁴⁴⁵, začto Gospodin' Bog⁴⁴⁶ hoće ovo od svojih' vernih' imeti. Da po nepravdê, za vsaku silu vazimati, uboge kmete i ljudi derati, siliti, to est⁴⁴⁷ grih⁴⁴⁸ i Bogu vele suprot⁴⁴⁹.

Kako

gl. *Postila* 158r

KRATKO TLMAČENE. (158r)

Kako od⁴⁵⁰ ovoga sveti Paval⁴⁵¹, K rim(lanom) na 13. I 1. Timo(teju) na 2. vele lipo uči. Od' ovoga takoe u Katehismi⁴⁵² v' četrti⁴⁵³ zapovedi, i na svršen'ju⁴⁵⁴ Katehizma naiti hoćete. Sveti Petar takoje lipo uči govorêci⁴⁵⁵ ovako, 1. Pet(ar) 2. podložni⁴⁵⁶ budite, svakomu stvoren'ju ljučkemu⁴⁵⁷, radi Boga, aliti Kralju kakono poglavitomu, aliti voivodam⁴⁵⁸ kakono ot⁴⁵⁹ Krala⁴⁶⁰ poslani⁴⁶¹, na kaštig' i mašćenje⁴⁶² zločinac⁴⁶³, a na slavu stanovito dobrih'. Ere⁴⁶⁴ takoe vola⁴⁶⁵ Božja⁴⁶⁶, da vi dobro činêci zamuknuti učinite neumit(e)lstva ljudi nerazumnih', Kakono slobodni a ne kakono odića⁴⁶⁷, ima'jući⁴⁶⁸ zlobe⁴⁶⁹, da kakono sluge Božii⁴⁷⁰. Svih' počtuite, brastvo⁴⁷¹ ljubite, Boga se boite, Krala⁴⁷² čtuite: sluge budite podložni⁴⁷³, u svakom⁴⁷⁴ strahu

⁴⁴³ ere] jere

⁴⁴⁴ trpeti] t'rpeti

⁴⁴⁵ Božja] Božbja

⁴⁴⁶ Bog] Bogъ

⁴⁴⁷ est] jestъ

⁴⁴⁸ grih] grihъ

⁴⁴⁹ suprot] suprotъ

⁴⁵⁰ od] odъ

⁴⁵¹ Paval] Pavalъ

⁴⁵² Katehismi] Katehizmi

⁴⁵³ četrti] čet'rtoi

⁴⁵⁴ svršen'ju] sv'ršen'ju

⁴⁵⁵ govorêci] govoreci

⁴⁵⁶ podložni] podložni

⁴⁵⁷ ljučkemu (*Corr.* ljudskomu)] ljudskomu

4.

Gospodinu Bo-

gu negovo⁴⁷⁵ damo i

plaćamo, kad'

S(vetomu)

Evangelij'ju⁴⁷⁶

veruemo⁴⁷⁷, i se po

nom⁴⁷⁸ za⁴⁷⁹ svim na-

šim činjenem⁴⁸⁰

d'ržimo. I pravu

gospodi vašoi, ne toliko⁴⁸² dobrim⁴⁸³ i razumnim⁴⁸⁴, da
i ošće⁴⁸⁵ i nenaučenim⁴⁸⁶ i plahim⁴⁸⁷.

Gospodinu Bogu pristoji⁴⁸⁸ i d'lzni⁴⁸⁹ jesmo dati
i iskazati suprot' njemu pravi strah⁴⁹⁰, pravu ve-
ru, ufanje⁴⁹¹ i ljubav', dobrovolni⁴⁹² posluh⁴⁹³ va svih⁴⁹⁴
stvarah', imamo pravo učiti i pripovidati ot'
njega, njemu verno služiti i diliti Sakramen-
te po njegovom⁴⁹⁵ slovu, zapovedi i zakonu, moli-
ti, zazivati ga, veru očito spoznati. Od' o-

veru pred⁴⁸¹ vsu
gospodu ispo-
vidamo.

---

⁴⁵⁸ voivodam] Voivodamъ

⁴⁵⁹ ot] otъ

⁴⁶⁰ Krala] Kralja

⁴⁶¹ poslani] poslanimъ

⁴⁶² mašćenje] mašćenje

⁴⁶³ zločinac] zločinacъ

⁴⁶⁴ Ere] Jere

⁴⁶⁵ vola] volja

⁴⁶⁶ Božja] Božja

⁴⁶⁷ odića] pokrovъ

⁴⁶⁸ ima'jući] imajući

⁴⁶⁹ zlobe] zlobe slobodščinu

⁴⁷⁰ Božii] Božji

⁴⁷¹ brastvo] bratarstvo

⁴⁷² Krala] Kralja

⁴⁷³ podlozni] podložni

⁴⁷⁴ svakom] svakomъ

⁴⁷⁵ negovo] njegovo

⁴⁷⁶ Evangeli'ju] Evangelju

⁴⁷⁷ veruemo] verujemo

⁴⁷⁸ nom] njem

⁴⁷⁹ za] sa

⁴⁸⁰ činjenem] činjenjem

⁴⁸¹ pred] pred'

⁴⁸² toliko] listo

⁴⁸³ dobrim] dobrimъ

⁴⁸⁴ razumnim] razumnimъ

⁴⁸⁵ i ošće] ošće

⁴⁸⁶ nenaučenim] nenaučenimъ

⁴⁸⁷ plahim] plahimъ

⁴⁸⁸ pristoji] pristoji

⁴⁸⁹ d'lzni] d'lzni

⁴⁹⁰ strah] strahъ

⁴⁹¹ ufanje] ufanje (Corr. ufanje)

⁴⁹² dobrovolni] dobrovoljni

⁴⁹³ posluh] posluhъ

⁴⁹⁴ svih] svihъ

⁴⁹⁵ njegovom] njegovomъ

vih' Božiih⁴⁹⁶ riči, nimamo se nikomure, nijednomu
vladan'ju dati se⁴⁹⁷ odvlaći, prvo⁴⁹⁸ imamo na sriću
Bož'ju i na pogibêl život' i što na ovom' svitu

r ij ljubimo

gl. *Postila* 158v

NEDELSKIH EVANGELIOV, (158v)

ljubimo i imamo. Zašto Bog⁴⁹⁹ hoće očitó ispovidanje⁵⁰⁰
i spoznanje⁵⁰¹ od⁵⁰² nas⁵⁰³ imeti. Kako IS(U)H(RS)T od' ovoga
u mnogih' mestih⁵⁰⁴ tako govori, Mat(ei) na 10. Mar(ko)
na 8. Svaki koi mene spovida pred' ljudi, toga 'ja⁵⁰⁵
hoću spovidati pred' Otcem⁵⁰⁶ moim', i preda vsimi
Angeli, koi paki mene bude pred⁵⁰⁷ ljudi zatajati⁵⁰⁸,
i bude se moih' riči i moga Evangelia⁵⁰⁹ sramoval⁵¹⁰
toga i 'ja⁵¹¹ hohu⁵¹² zatajati⁵¹³ i sramovati se na dan⁵¹⁴,
kad' 'ja⁵¹⁵ u slavê pridu pred' moim⁵¹⁶ Otcem⁵¹⁷, i preda
svimi⁵¹⁸ svetimi Angeli.

---

⁴⁹⁶ Božiih'] Božiihъ

⁴⁹⁷ dati se (*Corr.* dati)] dati

⁴⁹⁸ prvo] p'rvo

⁴⁹⁹ Bog] Богъ

⁵⁰⁰ ispovidanje] ispovidanъje

⁵⁰¹ spoznanje] spoznanъje

⁵⁰² od] одъ

⁵⁰³ nas] насъ

⁵⁰⁴ mestih] mestihъ

⁵⁰⁵ 'ja] j

⁵⁰⁶ Otcem] Otcemъ

⁵⁰⁷ pred] predъ

⁵⁰⁸ zatajati] zatajati

⁵⁰⁹ Evangelia] Evangelja

⁵¹⁰ sramoval] sramovalъ

⁵¹¹ 'ja] ja

⁵¹² hohu (*Corr.* hoću)] hoću

⁵¹³ zatajati] zatajati

⁵¹⁴ dan] данъ

⁵¹⁵ 'ja] ja

⁵¹⁶ moim] moimъ

⁵¹⁷ Otcem] Otcemъ

⁵¹⁸ svimi] vsimi

lat. *Postila*, homilija, str. 979

Tekstualno je drugačija od gl. i cir. homilije

PO TROIICI. CCLVII

PARVA OMILIA, OD OB-

daržanja ugovora, i obitovanji.

Prodikana u godišću.

1541.

ELIK PRUD JESU

Evanjelisti Crikoi donesli, da

su ovo Evanjelic od davanja

dohodka Cesarova, nadstoi-

no zapisali. Jer kad' IS(U)K(RS)T

opći u svojem oficiu, onda

ima običai učiti, da dostig-

nemo život i blaženstvo samo

po Veri, koja jest va imenu

njegovom. Tako jest Bog (reče) ljubil svit, da je

Sina svoga jedinorojega dal, da vsaki ki va nj viru-

je, imel bude život večni. Ivan na 3. Mimo ovih u-

čil nas je IS(U)K(RS)T do sih dob, da vsaki jest dužan

dru-

gomu njegove krivinje prostiti, kakono i Otac ne-

beski nam naše grihe odpušća. Iz ovih i drugih

takova plemena mist, radi nauka IS(U)K(RS)TOVA,

neum-

ni i nenaučeni priimlju uzrok zla žitka. I ako jim se

vidi, da va IS(U)K(RS)TA viruju, mnidu biti im

dopušće-

na oblast činiti ča godi im je drago po njih poželin-

ju, i niednoga ugovora, cine ili obitovanja ohrani-

ti. Bog (govore oni) Otac nam vse duge zaostunj

odpušća: Zato dužni su i ljudi nam naše duge odpu-
stiti. I akos jesmo našu Viru dali v zaklad, nismo
ju zato dužni platiti ni zadovoljiti.

Zato potriban jest nauk današnjega Evanjelija,

Tt da se

lat. Postila str. 980

DVAISETA I TRETA NEDILJA

da se iz njega učimo, da IS(U)K(RS)T ni na ovi svit došal,
člivičaske ugovore i obitovanja mei njimi razčini-
ti, tako mei vladanjem i podložnici, kako meju bli-
žnjimi i kih godire jednakimi mei sobom, nego bar-
že da učiti bude Eva(n)jelie od prošćenja grihov pred
Bogom, i va tom toga znamenuje i kaže, da se povsu-
da pošteno varoštvu ili grajanstvo ohrani, da ugo-
vori i obitovanja u ceni nimaju se prelomiti ni pre-
stupiti, na to da Evanjelie njegovo bude moglo stan
ili prebivališće na zemlji imiti. Jer ondi kadi se ne
ohranjaju obitovanja i ugovor, i vira se bližnjemu ili
vladanju dana i obećana prelama, a ondi se ne more
dugo mir i tihost obdaržati. I ondi kadi ni mira, ka-
kovo prebivališće imelo bi IS(U)K(RS)TOVO Evanjelie?

Zato IS(U)K(RS)T v' današnjem Evanjeliu uči, da se Vi-
ra ima obdaržati, tako vladanju, kako bližnjemu: Va
tom toga svarhu vsih dati ča jest Bogu dužno. Uz-
rok paki cić koga jest IS(U)K(RS)T ka ovomu nauku na
istumačenje došal, bil jest ovi, koje tumačenje
neka malo više začnem, da se bude toliko bolje mo-
gal uzrok razumiti. Žudeji pokle se bihu vratili iz
Babilonskoga sužanstva, i pokle biše Jerusolim po-
pravljen i Tempal, opet se po maljahno va oblast sta-
vljahu, i h koncu h tolikomu veličastvu bihu prišli i
narasli, da su ošće i Kralje izmei sebe činili, koje
imenovahu Mahabee ili Hasmonaim. Kad' paki Ir-
kanus i Aristobul, ki bihu iz Mahabeov, arvali su se

meju sobom za kraljevstvo, on veliki Pompei Rimski Cesar, jednoga pomagajuć, a drugoda⁵¹⁹ ne listo ni zatarl, nego ošće uhitil je Jerusolimski varoš, i učinil je da Žudeiski puk Rimljanom Harač ili do-

lat. *Postila* str. 981

PO TROICI.

CCLVIII

ili dohodak daje. Od onoga vrimenta Žudeji opet prideše v' službu: I sila jim je bila Rimljanom harač plaćati, dari do naizadnjega njih raspa od Tita učinjena: To jest, okol sto i četardeset let.

I mei tim vrimenom većeokrat jesu se mei sobo(m) osobuino svetovali, kim računom biše mogli od plaće harača ili dohodka osloboditi. Ufahu ošće, da obetovani Mesia, ki imaše priti hoće ih opet osloboditi: Va ovom čekanju pride pače pravi Mesia, IS(U)K(RS)T Gospodin naš, da li ne viahu zato niedne slobodi ni izbavljenja, nego barže razumiahu, da jim se teža brimena nalagaju. IS(U)K(RS)T ošće ne da jih listo izbavljaše i slobodne činjaše, nego ošće nebogoljubnost njihovu osuje, kažući da su vele većega zla vridni. Za ku rič zmutivši se va IS(U)K(RST)U, odlučaju š njim samim ovo upitanje od plaće i davanja dohodka očito se zgovoriti: I da što godire odgovori, uhite ga u besidah. Ti (govore) istinu učiš, i ne gljedaš na lice človičasko: Lastno li jest dohodak dati Cesaru, ili ne? IS(U)K(RS)T paki dobro razumijuć njih hudobu: Pitavši ih od pineza, koji svarhupisanje Cesarovo imiaše, Odgovori: Daite Cesaru, koja su Cesarova, i Bogu koja su Božja: Koja rič tako se razumi.

Iz ovoga pineza jest očito, da ste spoznali Ce-

---

⁵¹⁹ *Corr.* drugoga

sara za Vladavca i platili ste jure Rimljanom harač
okol sto i devetdeset lit. Jere Pompei ovim ugo-
vom i zavećanjem, priamši ovu obitovanu Viru
od vas, vrátil vam jest vaš Varoš, da Rimljanom
budete dohodak plaćati. Zato kad' jest takov ugo-
vor i cena meju vami, ja tako sudim i daržim da

Tt ij vaše

lat. Postila str. 982

DVAISETA I TRETA NEDILJA

vaše obitovanje i Vira Rimljanom dana i obećana
ima se ohraniti, i dati Cesaru, ča ste obećali dati.
Ako ni bilo lastno Rimljanom dohodak dati, ne bi bi-
lo tribi ni jarma prieti. Ondi bi vam bilo tada lastno
moćnim mužem biti, dokle ošće u slobudi bihote.
A sada paki pokle jest ugovor, cena i obitovanje, i
Vira dana mei vami i Rimljani, da dohodak plaćate,
ništar ino ne ostaje, nego da Viru ohranite i obdar-
žite, i Cesaru daste ono ča mu se ima skrozi ugo-
vor i obitovanje dati. Ja nis prišal na ovi svit da
razvaržem, očite ili osobsine ugovore ili obitovan-
ja ljudi meju sobom u varoških ili svitovnih ričah:
Nego sam došal da razvaržem onu cenu ili ugovor
duhovni, ki se sa Sotonom ima. Jere vsaki člo-
vik jest Sotoni dal svoi zapis od obitovanja, da
hoće biti njegov podložnik i njemu dužan biti. Ov'
zapis jest vest človičja radi griha. Zato ni došal
IS(U)K(RS)T zatarti ni razvrići človičaske i varožne mei
sobom obite ili ugovore, nego samo on Sotonin u-
govor i obećanje. Jer je on i karvjom svojom
ovi zapis pomarsil, kakono Paval reče. Va tom toga
paki hoće imiti da ljudi mei sobom svoju obeća-
nu Viru, svoja obećanja i cene presveto ohrane.

Ovi nauk ošće v' našem vrimenu jest sa vsima
potriban. Jere vidimo da nigdir Vira ni ohranjena, i

ljudi preritko obdarže i ohranjaju zaimena mei sobom obitovanja, cine i ugovore. Dužnik ne plaća dalga zajamniku do obećanoga i zapisana vrimena: I ne nahajaš u prodavnih ili kupovnih ugovorih, ili u dugovanju, ki bi Viru ili obitovanje svoje ohranil i obdaržal: I tolika vnožica jest ljudi ki Viru
ne ob-

lat. Postila str. 983

PO TROICI.

CCLIX

ne obdarže ili svoje obitovanje, tako da se rugaju ošće, z onim ki ima imiti ili pita, ne ćute i ne darže ovo za grih biti. Zato tribi jest teškoću ovoga griha pokazati, ako bi zmožno bilo kim načinom, da bi se zaimena obitovanja ohranila: I govorimo od ugovori i obitovanja, ne pred Bogom ni pred ljudi, nezmožnimi. Jere naiparvo on ki prelama Viru svoju bližnjemu danu, i ne ohrani ugovora, ta isti suprot drugoi zapovidi od dvih najvećih i navlastitih zapovedi Božjih sagriša. Ljubiti budeš bližnjega tvoga kako sam sebe. Ova zapovid jest zakon nature. Zato koliko jest veća zapovid, toliko je teži grih Viru ili ugovor prelomiti.

Potle IS(U)K(RS)T u Evanjeliu reče: Mat. na 5. Kapit. Ako budete ljubili onih ki vas ljube, ku plaću imate? Ne čine li ovo isto Očitnici? I ako budete ljubili bratju vašu, ili dobrotvorce, ku plemenitu stvar činite? Ovdí IS(U)K(RS)T priazan ili ljubav dobrotvorca imenuje, listo jednu pravadnost Očitnikov, to jest zvanjsku i varožnu: Koju ako ki ne ohrani, jest gori od Poganov i očitnikov: I nima se tarpeti ni daržati u človičaskoi družbi ili općini, nego odrinuti i odagnati se ima mei beštie. K' priazni paki i ljubavi dobrotvorca, pristoje zaimeni ugovori i obitovanja: Jere niedan se ne ucini i ne ugovori z drugim, ako

od njega pruda ili pomoći ne prime. Ucenimo se ošće z nepriatelom, da ne inako, nego priamši prud ili zaklad. Evo vazmi si ovdi eksempal ovoga Evanjelia. Pompei biše Jerusolimski varoš dobil i premogal, i mogal bi bil računom voiske, vse grajana pobiti i varoš opustiti, nego ucenil se je š njimi

Tt iij ovim

lat. *Postila str. 984*

DVAISETA I TRETA NEDILJA

ovim ugovorom, da plaćali budu Rimljanom dohodak: I da v zajam i opet budu imeli život i svoi varoš cel i zdrav. Ovo v'istinu biše dobrotvorstvo ili prud. Zato oni ki priamši dobrotvorstvo ili prud ugovora, i Vire ne ohranja, ta isi⁵²⁰ jest gori nego očitnik, i ni dostojan mei ljudi živiti.

Varožni zakoni odlučaju i darže, da tadbinu čini i krade, on ki konja na zajam za jahati ga veće na dalg put suprot volji gospodara jaha: V'istinu daržati se ima, da veću tadbinu čini pred Bogom, on ki pinezi vazimlje ili ku drugu rič na zajam, i ne vrati u svoje obitovano i odlučeno vrime, obećavši Viru i ugovor. Rad bih dal i varnul (rečeš ti) da bih imil, ali polak Vire dane i obitovane imaš se pašćiti da budeš imiti. Jere zašto si se Z virom obećal, ako parvo znajaše da ti je nezmožno vratiti? Imil bih pače (opet mi rečeš) čim varnuti, kad' bi se i mene Vira ohranila i obdaržala: Sada paki kad' su me drugi njih Virom prehinili, kako mogu ja Viru ohraniti? Ovo jest tolikai reći: Drugi sagrišaju, zato i ja hoću sagrišati: Ča jest to tvojoj veri, zato da ini svoju Viru prelamaju? Ti nisi z ovim ugovorom tvoju Viru dal. Zato ili drugi hine ili

---

⁵²⁰ *Corr. isti*

Viru obdarže, v'istinu ti imaš vazda Viru ohraniti:
Ili ako ovo niednim načino(m) ne moreš iskupiti ili plati-
titi do obećanoga odlučka, ništar manje utišiti imaš
bližnjega s kim godir računom moreš, dokle ga samo(m)
ričjom ili delom ne zadovoljiš. Jere ovo jest jedna
nemilostiva rič, da ne listo ne ohraniš Viru ili ugo-
vor, nego ošće kuneš, onoga komu si Viru dužan,
i za prud ki si od njega imel činiš mu zlo: To jest
jedno

lat. *Postila* str. 985

PO TROICI.

CCLX

jedno očito zname(n)je nebogoljubnosti suprot Bogu.

Jere Ivan u njega Epistoli Ivan 4. reče: Ki ne ljubi
brata svoga koga vidi, Boga koga ne vidi, kako ga mo-
re ljubiti? Tako on ki ne ohranja Viru človiku dobro-
tvorcu koga pred očima vidi, i od koga mu je očito
dobro učinjeno: Kako hoće Viru ohraniti Gospodinu
Bogu svomu koga ne vidi? Vistinu Paval K rim. 1. pi-
šući, ubroi klade onih, ki ne ohranjaju Vire ili ugo-
ra, očito meju nebogoljubnimi, i danimi v' kriv razum
i pamet. Da i one kaštige ili muke koje jesu na onih,
ki ne ohranjaju Viru ili obitovanja, naložene jesu, o-
čito znamenuju teškoću ovoga griha. Faraun jest
vnogokrat Izdraelitanom obećal, da je hoće slobod-
ne pustiti ottiti, i nigdar ni Vire ili obitovanja ob-
daržal. Zato pogružen jest Morskimi vodami. Kralj
Zedehia danu viru Babilonskomu Kralju jest prelo-
mil. Zato sinove njegovi jesu mu pred očima na kusi
razsičeni, i njemu paki oči izvajeni, i tako jest su-
žanj u Babiloniu peljan. 2. Kralj. 24 i 25. Kap.

Jeremia Prorok na 5. govori: Obaidite Jeruso-
limske staze, i pozrite i pomislite, tere izišćite na
placih njegovih, ako naidete činećega sud, i viru iš-
ćući, i rekoh: More biti da su ubozi i maneni ne zna-

jući puta Gospodnjega, i sud Boga svoga: Zato poiti hoću K' poglavnikom: I evo ovi jesu veće jaram zlomili. Imaš grih, razumei prestupljenje vire ili ugovori. Da poslušai ošće i kaštigu: zato porazil jih je Lav iz dubrave, Vuk ih je k' večeru pokvaril: I tudje: Evo hoću ja narode od daleka dopeljati.

Zato kad' se meju nami ritko ugovori ili obitovanja ohranjaju, ča se drugo godi, nego da mi sami z grihi našimi

lat. Postila str. 986

DVAISETA I TRETA NEDILJA

hi našimi Turačku silu suprot sebi zovemo? Zato ima se Vira bližnjemu našem obećana ohraniti. Jer Bog ima ovo glasovito ime ili pridevak, da jest viran, i obitovanje je ohranja. I od IS(U)K(RST)A je polak Ezaie na 11. pisano. Da Vira jest pas bedar njegovih. Zato oni ki viru ohranjaju iz Vire, ti isti jesu sinove Božji i bratja IS(U)K(RS)Tova. A oni ki Viru prelamaju jesu Sotone sinove, zato da je Sotona lažac, i otac laži. Sotona niednu viru ne ohrani, ni ugovora.

Vsa ova imaju se razumiti od ohranjenja one vire, koja se more prez griha ispuniti. Škoda se ima tarpeti, ali grih nima se činiti. Jere kad' IS(U)K(RS)T govori: Dajte Cesaru, koja su Cesarova: Priložil jest, dajte Bogu, ča jest Božje. Jere i akos se ova vide da su rečena, navlastito od davanja desetin Templu Božjemu, i drugim dalgom: Ništar manje opominaju ošće, da va vsih človičaskih ugovorih, obitovanji i cenah ohraniti imamo posluh Bogu dužan, da se spomenemo va vsih ričah, a najveće Gospodinu Bogu našem pokorni i poslušni biti.

Zato, ako človičaski ugovori ča ino zapovijaju, nego Bog, tada jest tribi veće Bogu poslušnu bi-

ti, nego ljudem. Ako paki človičaski ugovori mogu
obstati i obdaržati se polak Vire Bogu dane, ondi
tada viru bližnjemu danu prestupiti, jest skotov i beš-
tij nemilost, a Viru ohraniti jest velika služba
Božja, va IS(U)K(RS)TU Gospodinu našem, ki
jest kupno Z otcem i Duhom S(vetim)
Bog blagoslovljen va ve-
ki, Amen.

DRUGA

lat. *Postila* str. 987

PO TROICI. CCLXI

DRUGA OMI-

LIA, XXIII. NEDILJE PO TROI-

ci: Od zemaljskih imen ili blaga ovoga svi-
ta, kako se ima uživati, opravljati i dugo-
vati š njim. Prodikana u go-
dišću. 1542.

K

AD' V' ČLOVIČA-

skih ričah, skoro niedna druga ni, koja bi veće neskladi javljala, nego zemaljska imenja: Jest vele potribno, da cića uživanja i daržanja ovih imen ili blaga iz riči Božje se naučimo. Jere koliko manje stoji naše spasenje u zemaljskih imenji i blagu, toliko veće nadstoino tribi jest provideti, da cića njih spasenje naše ne pogubimo, i da ne budemo iz otačastva nebeskih imenji odagnani. Zato i akos ni IS(U)K(RS)T na ovi svit došal zemaljska bogatastva diliti: Nego došal jest istinu i bogoljubnost učiti: I upitan jest u današnjem Evanjeliu od davanja dohodka Cesaru: Ne krati se učiti s kratkimi besidami zaisto, da z vele čistimi, dobro i pravadno zemaljska imenja uživati i š njimi dugovati i diliti e. Jere Farisei tere Irudiani poslani IS(U)K(RS)TA u govorenju uhititi, pitaju ga, ili je

lastno

Cesaru dohodak dati? A IS(U)K(RS)T upitavši od napisa-

Vv ne podobe

lat. Postila str. 988

DVAISETA I TRETA NEDILJA

ne podobe na Cesarovu dinaru odgovara: Vratite Cesaru ka su Cesarova, a koja su Božja Bogn⁵²¹.

Ovdi jest tribi naiparvo pomisliti, da kakono Epikurei, to jest bezdušni, drugo ne želiu i ne išću imiti, nego imenja i bogatastva ugodna, i raskošne o-

---

⁵²¹ Corr. Bogu77

voga svita: tako i palteni Žudeji iskahu i željahu samo paltenu slobod u svojem Mesiu, Jere ne željahu u Mesii V' prorocih obećanomu prošćenje grihov, pravdu i kraljevstvo nebesko: Ili akoprem iskahu, ufahu se imiti prošćenje grihov radi vridnosti svojih del iz obluženja posvetilišć svojih ili žartvi: Nego čekahu u Mesii zvanjskoga blaženstva, i zvanjsku telesnu slobod od njihova Turka, razumei Rimskog Cesara. Jere ono ča jest nam Turak, to Žudeom bihu Rimljani, koji ih bihu potlačili, i vazimljahu od njih dohodke vsako lito. Zato skarbno od davanja dohodka disputaju: I vsako vrime i čas prišastje svoga Mesie čekahu, da jih oslobodi od vlasti i sile zvanjskih Narodov, i da je vsih učini na ovom svitu blažene i srićne.

IS(U)K(RS)T Gospodin naš paki, ni na ovi svit došal, da častni i općeni tek ovoga Svita pred sudnjim dnevom promeni. I on častni ili veliki tek ovoga svitu⁵²², dari do naizadnjega dneva svita, zapisan jest: Rodove na 3. Kapit. Prokljeta zemlja u tvojem tegu: Trudom budeš jisti iz nje po vse tvoje dni: Tarnje i osat hoće ti roditi, i želišće zemaljsko jisti budeš. I tudje za tim: U znoju lica tvoga jisti budeš kruh tvoi, dokle se vratiš u zemlju, od koje si vazet: Jere si prah, i u prah ti se je vratiti. Ovo jest častni i obični tek ovoga svita: Jere to ča se govori, kruh
u znoju

lat. Postila str. 989

PO TROICI. CCLXII

u znoju ili potu lica jisti, nima se razumiti zapovidano biti, da vsakiteri z rukami teži, tako da mu se pot iz lica na zemlju cidu: Nego jest jedno opće-

---

⁵²² *Corr. svita*

no prokljetstvo i muka vsih čisto ljudi od Adama porojenih cića griha naloženo: Jer jistvina ohra- nja i obdarži život naš. Zato sentencia ili razum ovih besid jest ovo: Dokli godire jimo jiliš, i o- hranjeni jesmo u životu ovoga Svita, sila nam se je potiti, nevoljnim biti, zabavne tarpeti, i tako nie- dnoga mira, sriće ni blaženstva stanovitoga imiti: Jere se niki poti pred betegom života, niki se poti pred silom, s koju je pognjeten, niki se poti uboštvom, niki pred velikim bogatastvom i imenja, a niki pred ini- mi nevoljami. Tako da jest sila vsakomu človiku znojem ili potom svoga lica svoi kruh jisti, dokli se u zemlju opet vrati. Ovamo pristoji i pristupa Job na 14. Kap. Človik rojen od žene, kratko vri- me živući, napunjen jest vnozih nevolj, ko kakono ishaja, i stren jest, i bisi kakono sinca, i v' jedna- kom stanu nedostaje.

Pače i nam IS(U)K(RS)T ošće ka Učenikom svojim re- če: Na svitu hoćete imiti nevolje. Zato kad' IS(U)K(RS)T ni došal razoriti obćeni ili obični tek ovoga svita pred sudnjim i zadnjim dnevom: Nima se ošće ni daržati. da je došal razoriti protivnosti, nevolje i za- bave ovoga svita: Nego jest došal da nam donese duhovni nebeski blagoslov. Od ke riči večekrat jest inuda rečeno.

Po tom toga tribi jest misliti, da IS(U)K(RS)T hoteći u- činiti dobro, istino i pravadno uživanje i razdiljenje zemaljskih imen ili blaga, razdilja vsakoga človika

Vv ij imenje

lat. Postila str. 990

DVAISETA I TRETA NEDILJA

imenje u dva kupa ili dela. Zato jesta dva kupa vsa- koga človika imenji ili blaga. Jedan Cesarov, Dru- gi jest Božji. Nebogoljubni jedan treći del čine, ko-

ji jest Sotone. Vijmo paki od imenji ili blaga ovih kupov. Cesarov kup ne govori se listo on ki se ima dati k' dohodkom ili haračem: nego vas on kup ki rabi i služi ovomu zvanjskomu varožnomu življenju. Jer pod imenom Cesara razumi se ovo varožno i grajansko častno življenje ovoga svita. I tako ka ovomu kupu ili delu pristoji, naiparvo svakoga človika potribni žitak i odića: Potle svakoga človika svoja obitel i zakonno otačastvo ili didina: I ošće svakoga človika njegovi dalgi, kim godire načinom jest dužan, polak varožnih običaji. K' poslidnjemu harači, dohodki i takova plemena ina, koja vladanja potribuju. Vsa ova pristojje K' cesarovu kupu, iz koga ošće ona koja su dužna platiti se imaju.

Kup ili del Božji ne priimlje se i ne razumi se sada općenim načinom za vsako stvorenje Božje: Jer ako općeni kup Božji prociniš i dobro promisliš, naiti hoćeš, da vsaka jesu Božja, koja godir jesu na nebi i na zemlji. Tvoja su nebesa, reče Psal. 88. I tvoja jest zemlja. I Psal. 49. Moji jesu svi zviri pustinj, skoti na gorah i volove. Poznah vsaka leteća nebeska, i krasota polja sa mnom jest: Ako lastan budu, neću ti reći. Moje jest poni okruglo svita, i palnost njegova. Od ovoga Božjega dela, ništar se sada ne govori, nego od onoga s kim se ima duhovni život na ovom svitu obdaržati i ohraniti. I tako ka ovomu kupu i delu pristojale jesu desetine u

Moiseovu

lat. *Postila* str. 991

PO TROICI.

CCLXIII

Moiseovu zakonu, parvine, parvorojeni, ofri, ostanke na polju i u vinogradih, i ina koja bihu pridana na ohranjenje posvetilišč, i na ohranjenje ubozih. V na-

šem varoštvu paki ka ovomu kupu pristoje vsaka koja jesu ili pridana, ili se ošće pridaju i prinašaju, na ohranjenje službe i Crikvi, i na hranjenje ubozih.

Zato, had' svakoga človika imenja jesu razdiljena na dva dela, i shranjena u dvi skrinje: IS(U)K(RS)T veli, da se vsaki del zakonnim načinom i redovnim uživa, duguje i razdiljuje, polak svojih naredab, da se Cesaru da, to jest, svojoj vlašćoi potribi, obiteli, zajamnikom i vladanju, to ča je njim dužno: I da se dati ima ošće Gospodinu Bogu, razumei Crikvenoi službi, i to ča je ubozim dužno. Jer ono ča se ima vsakomu dati, ovo i potribnost, i očiti zakoni, i ljubav bližnjega, i naturali Zakon čisto uče: I predugo bi bilo sada z veće dugimi ričami ova tumačiti.

Jere da IS(U)K(RS)T vsakomu u dva dela i skrinje imenja deli, i veli je zakonno i redovno diliti, vsakomu ča jest dužno: Vnoge nam i prevelike koristi i prud donášaju. Naiparva korist jest, da iz ovoga poznamo da IS(U)K(RS)T ni došal razčiniti i odvrići zvanjska ovoga svita varoštvu, i jedno novo zemaljsko kraljevstvo postaviti, nego barže znati, da IS(U)K(RS)T po vsaki put hoće imiti, da se varoštvu ili grajanstvu i naredbe ohrane. Druga korist jest, da poznamo, da svaršno karstianstvo ne stoji va odvarženju svoga imenja, nego se barže zapovida, da vsakiteri ona dva dela svoga imenja zakonno i pravo s njimi dugu-

Vv iij je,

lat. *Postila* str. 992

DVAISETA I TRETA NEDILJA

je, uživa i deli. Zač i akos IS(U)K(RS)T k' mladiću reče: Ako hoćeš svaršen biti, idi i prodai vsaka. Mat.

na 19. Kapit. Ništar manje ovo ni općena vsih karstianov naredba, nego jest listo jedno osobuino pozvanje. IS(U)K(RS)T hoće imiti i veli općenim načinom ota vsakoga Karstianina ravnu i pravu službu, uživanje i dugovanje svojih imenji ili blaga, &c.

Treta korist jest, da poznamo iz ovoga nauka, da nisu listo oni tati i razboinici, ki ljucko imenje ili bogatstva silom vazimlju, nego ošće da vsaki človik more postati i biti tat i razboinik u svojem vlašćem vladanju i blagu. Jere zgora jesmo rekli, da nebogoljubni ošće iz svoga imenja tretí del čine, koji jest Sotonin. Ovi del paki govori se da Sotoni pristoji, kad' ki svoja imenja ili bogatstvo, koje jest dužan, cića telesne potrebe, i duhovnoga života uživati: Nego je skončava i kvári z razkošami, s pianstvom, igrami, s pohotinjem, i z inimi lotriami. Jere ona koja se tako lotarski neprudno skončivaju i trate, jesu za tadbine daržana i imenovana, i oplenjenja: Pače tadbina općenoga pineza i svetih Crikvenih riči. Zato nadstoino se ima vsaki čuvati, da ne bude va uživanju i va obdaržanju svoga bogatstva i imenja kriv tadbine općih pinez i Crikvenih riči: Nego da svoja imenja i blago pravo i sveto uživa, to jest, da Cesaru i Bogu da, koja su dužni i imaju se dati.

Četarta, korist jest, da se učimo, koja su prava almoštva Bogu ugodna. Jere i akos se vlašćim načinom, almoštvo imenuje, ono ča se iz dobre volje ubozim daje: Ništar manje općenim načinom
govoreć,

lat. Postila str. 993

PO TROICI.

CCLXIII

govoreć, almoštvo se imenuje, ča godire od bogatstva ili blaga po zapovidi i volji Božjoi strati. I ta-

ko almoštvo imenuje se ono ča se obiteli svojoj daje: Zač Bog hoće da vsaki človik otac od obiteli providi i omisli svoju obitel. Paval govori. 1. Timot. na 5. Kap. Ki ne omisli svoje domaće, gori jest od Poganina. Ovim je načinom ošće almoštvo se imenuje ono ča se zajamniku vraća, ča se vladanju za harač, za dohodak i mito, i takaiša daje. Almoštvo imenuje se, ono ča se prinaša i daje, na ohranjenje Crikvene službe. Na kratko, almoštvo jest općenim načinom govoreć, ono ča se po zapovedi Božjoj daje, s kom se volja njegova očituje. Zato vazda almoštvo čini, on ki daje ono ča je dužan. i ako ni posiljen.

Peta korist jest, da IS(U)K(RS)T znamenuje istine biti beside, koje almoštvu Paval daje, Dianje na 20. Veće blaženo jest dati, nego *prijati*. Ljudi ovoga sveta darže, da jest jedna neblažena i nesrićna rič, dati. Filozof niki, buduć pitan ča jest na ovom svitu naiveće ugodno? Odgovara: *Prijati*. Ali IS(U)K(RS)T inako govori, da jest veće blaženo dati, nego *prieti*. Ne za ovi uzrok, da to ča ki da, jest jedno znamenje da ima i uzdarži, nego da dajući, bogatstva se umnažaju i na veće rastu. Jere od davanja, očita jesu obitovanja. Salomun u Pričah na 11. Kapit. Ki opia, pian bude. IS(U)K(RS)T ošće govori: Luka na 6. Kap. Dajte i dano vam bude: I inuda: Ki daje ubogomu, Bogu na užuru daje. Takaiše i Paval obilnost suprot ubogim, sime imenuje, va kom simenu jedno zarno sto jih sobom donaša. Zato on
ki hoće

lat. *Postila* str. 994

DVAISETA I ČETARTA NEDILJA

ki hoće svoja imenja i bogatstva umnožati, ima

dati, reku, Cesaru koja su Cesarova: I Bogu koja su Božja, da i nam Bog bude dal, ne listo zemaljska, nego još za ovim minućim životom on večni život: IS(U)K(RS)TOM Gospodinom našim, ki jest Bog blagoslovljen va veki. Amen.